

AP
4395

~~42500~~
sold

Wernigerode Copy
Geraupf. 1800

Desoult

suces

to esp

Br

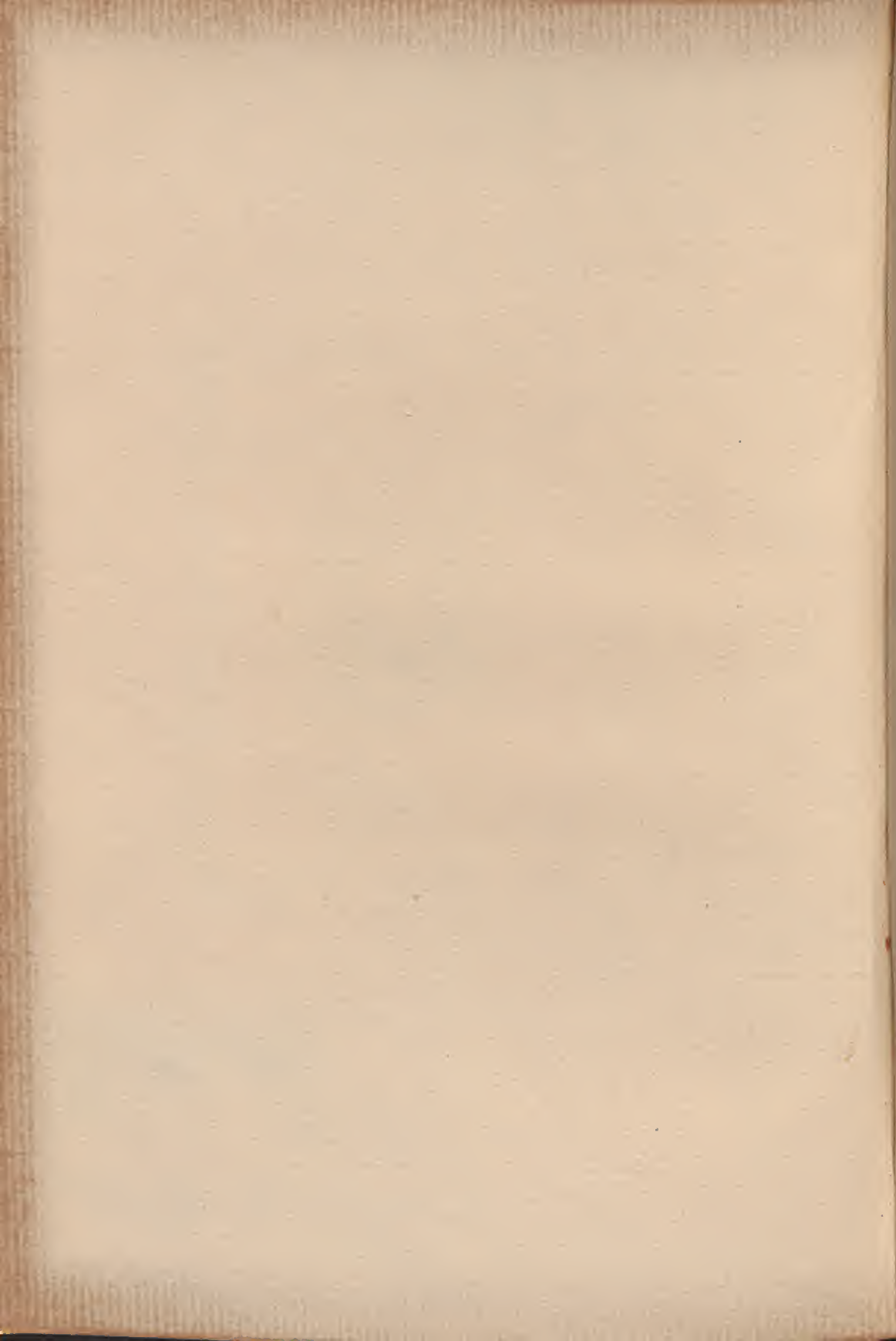
YALE
MEDICAL LIBRARY

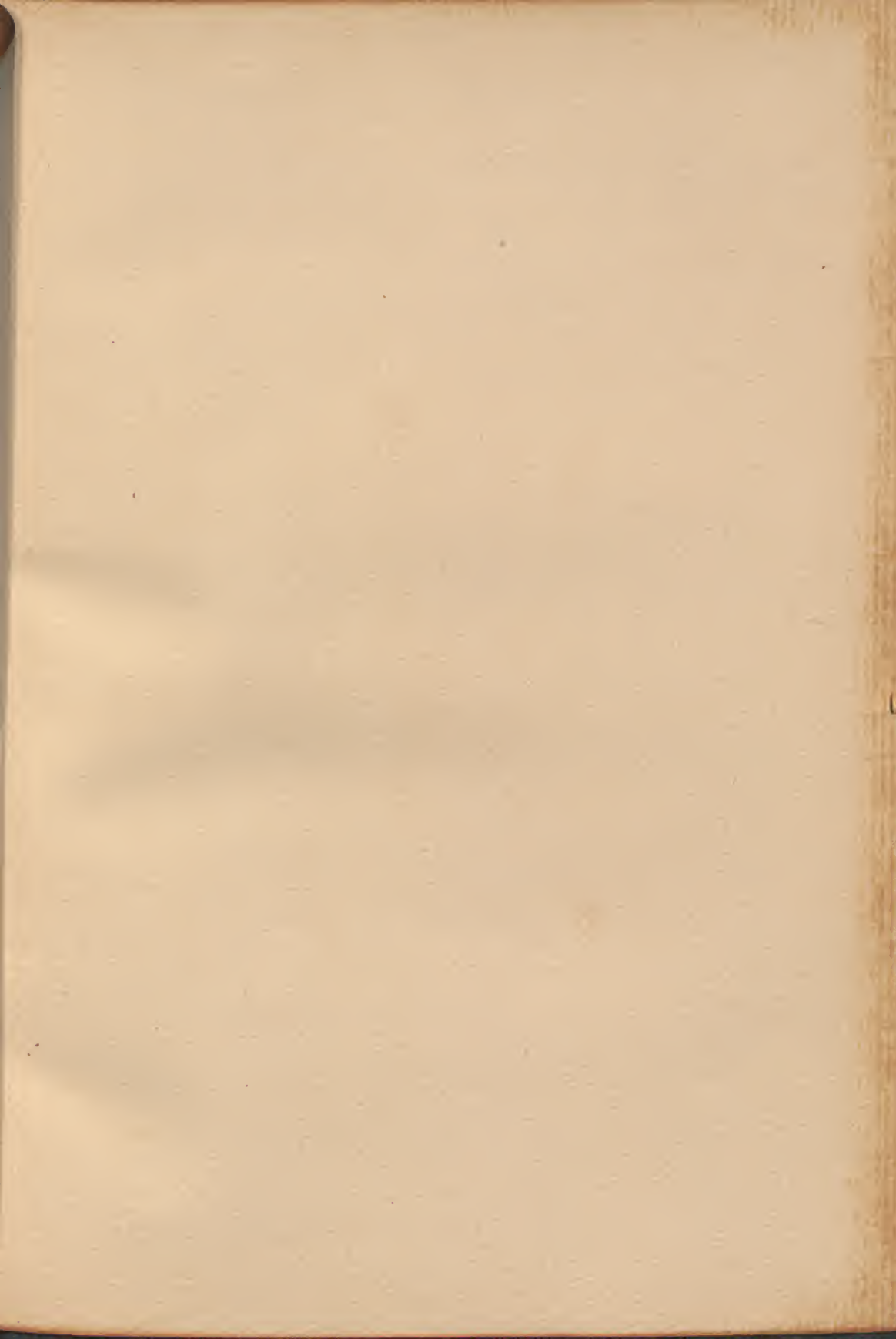

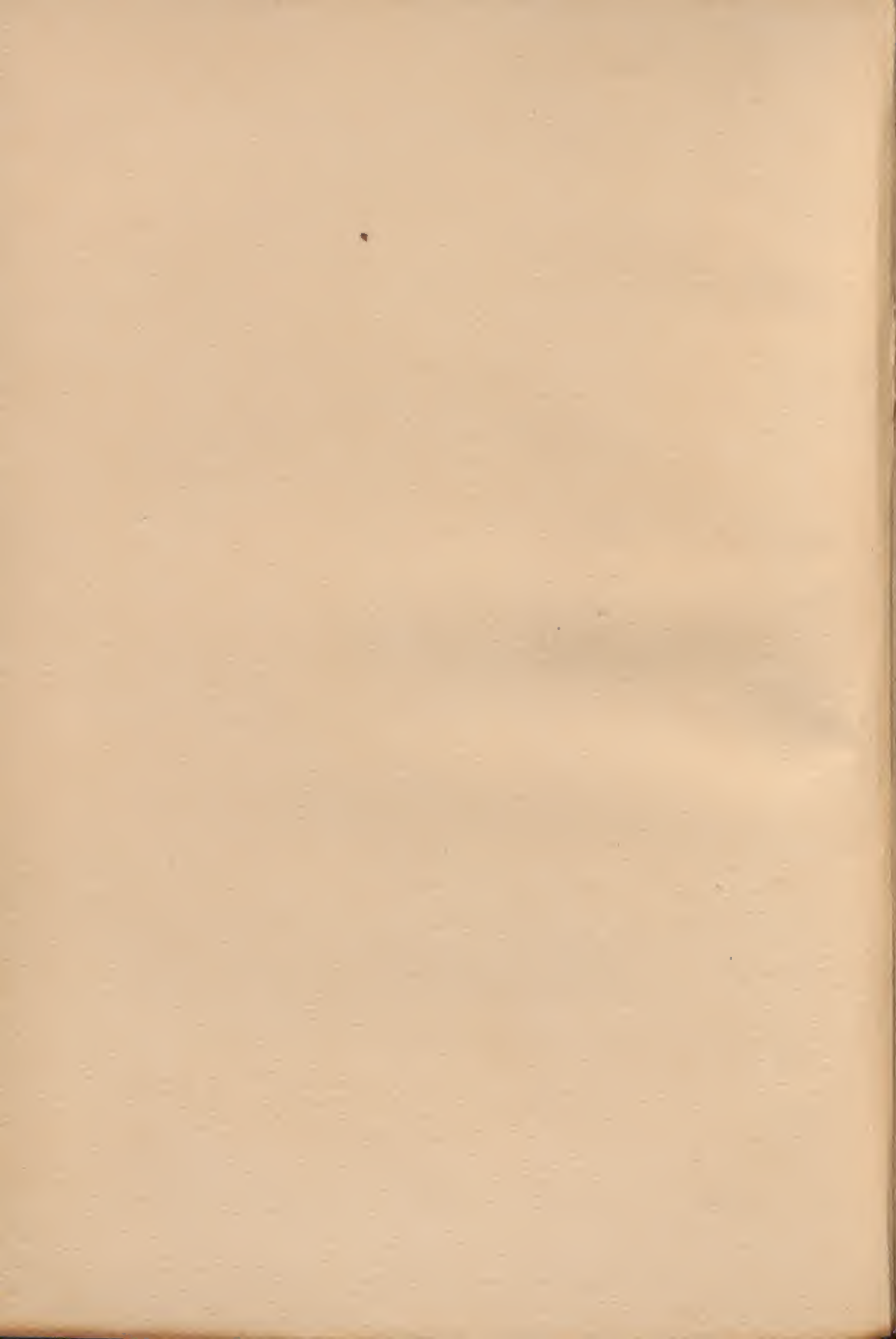
HISTORICAL
LIBRARY

1726.4

Incunabula

A-302

(Goff)

Tebit ph's pho
 rü princeps 8.
 ethicoz. Hō est
 optimū eorū q̄
 sunt in mūdo Et
 mūdus sumit h̄
 p̄ emib⁹ sten
 tis in spera acti
 uoz ⁊ passiuorū
 scz p̄ elemētis. ⁊
 elemētatis. Istō
 presupposito p̄ba
 ē p̄pō sic. Illud ē
 optimū c⁹ gene

raciois cause sunt nobillissime. S; sic est de hoīe. ergo
 zc. maior p̄t; qz effectus sortit nobilitatē ex cāsis.
 mior p̄bat de materia hoīs. Vñ materia hoīs h̄m medi
 cos. ponit ē e mēstruū mulieris cum spermate viri qz
 illa ambo intrant opocōm hoīs. sicut lac coagulatur
 sub materia casei. S; ph'i naturales ponunt q̄ mens
 truum mulieris sit materia. Et semen viri sit effectus.
 ita q̄ semen viri sic se habeat ad menstruum mulieris.
 sicut artifex ad artificium. ut attestatur Auerrois
 septimo methaphisice in degressiombus de ydeis.

Item ph's. q̄nto methaphisice. capitulo decimo dicit
 q̄ spermaviri ad causam effectiuam reducat⁹ ⁊ quo
 cūq; mō dicatur. sp̄ p̄t; q̄ materia hoīs ē excellētissi
 ma et inter omnia semina nobilissima. Secundo p̄
 bat. Illud est optimū quod i suis p̄tib⁹ assimilāt corpo
 ri nobilissimo. S; hō ē h̄mōi. g. zc. maior p̄t; qz assimi
 latio seq̄ naturā rei. minor p̄batur quia hō assimi
 latur celo q̄ntum ad duodecim signa zodiaci. q̄nta tria

sūt calida & ualidē. scz Aries Gemini Leo. Illis cor
 respōdēt tā mēbra i hoīe. scz cor. epat & testicul. Ite
 tria sūt frigida. scz Cāc Thaur & Virgo Et ill corū
 dēt i testia. vesica. diaphragma Ite tā sūt hūida. scz
 Scorpio Aqū & pisces. q̄b9 corūndēt. cēb.ū. sto
 mach9. & pulmo Ite tā sūt sicca. scz Capcorn9 Sa
 gitari9 & libra. q̄b9 corūndēt tā mēbra. scz splen fel
 & renes Un dicit phs. iz methaphisice. q̄ totum celū
 est sicut vnū opoitū stagnū Igitur debemus esse incli
 nati ad noticiā pñis libri. q̄ tractat de generacione
 humana C9 cā efficiens dē fuisse Albert9 magn9. q̄
 sufficiētē trāt9 suel trāt9 i expimēns a mulieib9 i for
 mat9 Et maxie i libro de aīalib9 q̄ p̄s q̄ totū mūdū cū
 alexādro creauit. libū de aīalib9 opōuit Et sup
 ponit phie naturali quia ē vn9 liber de paruis natu
 ralib9. & nō p̄te naturalis. s̄ partē medicinalis

Titulus

Incipiunt Secreta mulierum et virorum ab Alber
 to magno composita

Textus

Ilecto sibi i epō socio & a
 mico M. clerico de tli lo
 co v̄ sapie & aug nētum
 continuum vice presentis
 Comētū Iste liber e9
 subiectum est contrac
 tum ad ens mobilz con
 tractum ad naturā se
 cessorum mulierum. vt
 ipsis infirmantibus po

sumus dare remedia et ipsis confidentibus scire
 debite ad delictum Et diuiditur primo in duas ptes

scilicet prohemiale et executiuā pars executiā ibi
 sicut scribitur zc. primo autor salutatur psonā cui scri-
 bit dicens. scz moras paratus Dilecto sibi in xpo so-
 cio z amico Vbi tangit causa efficiens mouēs z mo-
 ta. mouēs fuit quidā sacerdos q̄ rogauit dñm albertum
 vt sibi scriberet librū de secretis mulierū ideo quia mu-
 lieres sūt tempore mēstruū venenose. ita q̄ itoxicāt a-
 liā per visum z inficiunt pueros in cunis Et maculant
 speculum bene tersum Et qñq; faciūt coeūtem cum
 ip̄is leprosi fieri. qñq; canerosum. z quia malum nō eu-
 tatur nisi cognitum. iō necesse est se volētib9 abstinē z
 cognoscere immūdiā coit9 z multa alia q̄ docēt in
 isto li. Et sic Albert9 vidēs. q̄ iuste peteret. p̄fēit
 ei Et tāgitur cā efficiēs mota cum subintelligit scri-
 bit zc. Nota sapiēcia est cognitio dei z ppetuorum
 effectū Et iō dicit ph̄s in prohemio methaphisice
 De deo p̄rie non ē sciēcia. s̄ sapiēcia Ita nihil me-
 lius est in hac vita. qz mediante ip̄a sum9 felices. te-
 ste Auerrop in prologo ph̄isicorū Iō autor scribit a-
 tmūm augmētū p̄ntis vite Et bene scribit sibi ista
 qz hō mediante sapiēcia reddiē laudabil' deo z hoīb9

Textus

Cū vrā fauorabilis et gratuita me rogauit societas
 vt qdā dicant a nobis de his q̄ apud mulierum natu-
 rā z p̄dicōm sunt occulta et secreta. lucidius manifest-
 stare. visa peticōz vrā nulla pigritia a compilatione
 breuis z compendiosi tractatuli de impetrata mate-
 ria me retraxit Sed pusilla z iuuenalis mea mēs hui-
 eis possibilitatē z t̄pis inopportunitatē. q̄ ad aliena
 detrahitur nichilominus vrō cupiens satis facē appe-
 titū. hanc p̄ntem eplā in q̄ plura de impetrata

inuenietis vobis i parte stilo philozophico et in par
te medicinali p vt materie appetere videat. Nā dicitur
si rogās vram ostendam vt in hoc ope ac nego^o ost
ans ac celās fitis Ne alicui puero tā i etate q̄ i mori
b⁹ ad pñcia deueniant Et si feceritis. pmitto vobis
plura de hīs z alijs manifestare cū pñti ope artz cū
medicinali trāsmittē prolixius insudabo dño pcedere
hic oñdit causam q̄ possit ipm excusare a labore hui⁹
facti. Et ptz sñā ex textu Nota q̄ autor dicit q̄
mens iuuenalis z pusilla ipm attraxit. vbi cuitat ac
rogancia qz mens dicit pua q̄ paruis z paucis dicio
nib⁹ cognitionis est imbuta. vñ i intellect⁹ ppe nō est
pu⁹ per se nec per accidēs qz intellect⁹ nō extendit
p accidens extēsiōne sue materie. Nota appetit⁹ ē
triplex. scz. natural. animal. z intellectuālis. Ad
positū dicit lra. appetitui. glosa. i. naturali intellectu
ui Vñ ille sacerdos appetitui naturali appetuit cog
noscere naturas mulierū. Vñ homines a natura scire
desiderant i^o metha. Itē appetuit appetitui intellect
uali quia vidit vtilitatē cognitionis earum

Sicut scribitur scdo de generatione. aīaliū genera
bīliū generācio sempiterna est in coitu Tām autē
sempitēnitatis generācio animalīū oñdit. phs 2°
de anima dīcēs naturalissimū opm est vnū quodqz
sibi sile generare. q̄tē⁹ diuino eē z immortalī ptiapāt
quod oīa appetunt vt idē pmaneant nō idē i nūero s
idem i specie. ppter quod dicit amētator 2° de aīa q̄
solitudo diuina cū nō potuit ipm facere pmanē idē
i nūero mīstā est ei i dādo vīutē. q̄ potuit i specie
permanere Et subdit. in h^o. n. nō est dubiū qn meli⁹
est hē hāc vīutē q̄ non hēl non eē. Cōmentum
Hec est pars executiua i q̄ autor pōqē itētū suū po

fiendo duas pões valentes sibi ad ppositū. z diuidiē
 itot capitūla z ptes quot ptēbūt p ordinē Nota gene
 ra aīaliū pfcōrū spīreua ē. quia tlia sūt de pfectiōe
 vniuersi i ethi. Sz dubiū videt qz qdā aīalia sūt qnq
 penit9 corrupta. sicut qdā vmes z musce in peme
 Dñdū si corū pūē in vno climare tūc generat in alio
 hm albertū. z linconies ē hūmē. i postē Pl dñdū q ge
 neratio aīaliū q sūt de pfectōe vniuersi. illa ē spīe
 na Sz stāte pma solucōe Dubiū ē. qz meli9 essz ml
 ta aīalia n esse. quā esse. scz serpētes z alia aīalia qm
 toricāt Dīcēdū q bonū est ea esse. vt absorbeāt m
 mūdīas terre. quāsi n absorberēt inficerēt aerē. et
 p aīs hōiem. vñ naturā nihil fustētat sñ cā racio nali
 Ex sñā l'extu ptz. q castitas est peccatū natuē. l3
 bonū sit via moris z pcepto legis. qz p castitatē āq8
 nō generat sibi hīe Nota p solitudinē diuinā nō pt
 intelligi 8s. qā ipe nō curat ptiēl'ia hm auctōim
 xij. metha ergo p solitudinē diuinā intelligit corp9
 celeste. q8 de suā natura appetitu naturali appetit con
 seruare ista infēiora. tñ mediantē regimie intelligen
 ciarū Vñ amētatoz. xij. metha. op9 nature est opus
 intelligenēie non errātis Dubiū ē vtz generatio aīa
 liū possz aīalia pseruāe in eē specifico sp Et videt q n
 qz si sic g spēs essz generabil' q8 ē falsū. falsitas pa
 tet qz spēs ē perpetua Dñdū ē q qñ generat indī
 uiduū h' illud. tūc geneat natura specifica subesse h'
 hīto z hm ptē l3 nō genereē secūdm totū ābitū. vñ
 Nō q natuā occulte opat i vlib9 vt dicūt Gilbert9
 poratā in suis sex pncipīs in cā. i. scz in cā. de For
 ma Et qz pducere intēdit naturā vlem scz hōiem i cō
 mū l'equū Et tñ pduat ptiēl'ae vt forte l' platonē
 q8 pueit ex eo qz iueit materiā qndā et hīgtā h' loco

Determinatio. z iō si iueniet totā naturā. sū pducet
oēs hoīem sū. sed qz iuenit vnā porciōm mēstū h9
l9 mlietis iō pducit hūc l hūc hoīez ptiulae . Et .

Cā at qre ista alia z p apue hoīes sū eandē na
turā z sū m materā z sū nūerū nō durant . Scribitur
secūdo de generaciōe. z corrupciōe quod cū subā non
durat sed ē corruptibil nō pnt reiterare eadē in nu
mero. sed subā hoīs secūdu pēcipia idiuīdū accepta
est incorruptibilis. iō generaciō hoīs abijctur. quāe
generatiō hoīm sempiterna erit iō generaciō hoīm ē
perfectissima quod pbatur sic quia homo est nobiliss
ma creatura quod ptez ex mteione phī in multis locis
phie z p apue in scdo de anima quia quāto plures
operaciones res h3 tāto nobilior est. Dō autē p raci
onē intellectuā sepatur ab vno quoz viuēcium vt3
ibidem dō etiam ē de iteione oīm phorū. Et p apue
tocij in scdo de consolaciōe philosophie ubi dicit
qz hoīes dō sūt siles mente dō etiam p3 in scdo phi
sicorum qz mot9 capit naturā et speciem a termino
ad quem Et iō cū i m esse naturā humanā i forte vel
platone l in alio ptiula hoīe existente sit motus
q dicit gēraciō pfectissima erit ipa inter oīm animalī
um generaciōe Generaciō qdem est motus de nō ēē
ad esse. Esse at maxime appetit. z p apue ab h om
nibz. qz hec inter oēs motus excellēs ē immobilita
te. Et intellige de motu variāte aliquod sup q8 mo
uetur per hoc excluditur primus motus qui est cau
sa aliorum zc.

Commentum.

Hic pbat q animalia nōn pnt pmanere eadē in nu
mero. D3 bñ eadē in speciez z p apue hoīes. Dubi
tatur vtrum idē indiuīdū corruptū i nūero possit
regenerari Et videt q sic qz post trīginta vñ. mille

annos cōstellacio celi erit eadē p totum sicut iam huius
platonem et aristotē Et ideo tūc nos erim⁹ eadem
in numero et sedebim⁹ in hac vel in hac scola vel lecto
rio sicut nunc scilicet in magno anno Vñ plato dixit qd
p⁹ annū magnū deberet redire athenis et deberet ibi
legere Et rō est quia tota cōstellacio veniet ita .i. ideo
redeunte eadem cōstellacione idē effectus redibunt.
Dicendum stante sūa auerrois et aristotē qnto phi
corum. et in li. de generatione nō ē possibile. ex quo
generacionis illius nō pnt esse nunc immediate et cor
ruptio ē tps media et Et ideo vñ nūero vna mutacōe
pdiē nūero qnto phisicorū S; ad dubiū primum est
dicendum qd p⁹ annū magnū possibile est redire hoīes
multū filies sic qd vix pnt cognosca distincti tamē nō
sunt idem in numero S; diceret stātē eadē cā mate
rie effect⁹ erit idē nūero. verū ē stātē eadem mensurā
et materia eā disposita h; sic non est qz tēpus rāptim
trāsit et non reuertetur idem nūero S; bñ idem in spē
Et pōtēst dici qd reuolucio hodiēna nō sit eadē nū
ro cū reuolucōe q̄ venit p⁹ mille l. qd ē q̄tos ānos qz
motus est ens successiuum. Dubitat⁹ 2. utrū vñ al
possit ppetuari sp Et videt⁹ qd sic qz possibile ē incire
aliqđ cōplexionatū i q̄ elementa sūt reducta ad mediū
sive pportōm mediā qz omnis corruptio ē a cōtra
rio Et illa cōtraria sūt pportio nata i sumo ideo nō corrū
puntur S; qd illud sit possibile pbat⁹ sic qz vbi ē ma
gis eāle et min⁹ eāle ibi ē eāle simpliciter Dico qd non
ē possibile illud dare qz oē mixtū mouet p naturā ele
menti pōnantis. primo celi S; ad rō vbi ē magis et
min⁹ et. Verū ē p vt eāle sufficiat. et p vt ē possibile
Vnde mixtum eāle in humore huius iusticiam ē ponē

ſū h nō ē dāre eq̄le ſecūdu q̄ntitatē moſ qz ēra ſēpē
p̄dīaē pluri9 mixtis Aliē dicēdu ſuppōto q̄ tale
mixtū ſecūdu oēm eq̄litate clemētū ſic ponderes
Adhuc eſt corruptibile ab ite ſeco ſc3 a v̄tute celeſ
ti. quia poſſ3 mediāte aq̄ frigida infēgida ei z cedēte
ab hoc ſc3 a q̄ntitate hūorū z ab hoc mūdo corūpi
Nota q̄ l̄a dīat hoīes ſunt ſimiles deo mente Illud
patet quia homo per ſcienciā fit diuinus. vnde Se
neca Vir ſp̄culatiu9 eſt deo ſilis z amātiſſim9 Itē
pt3 illud ſecūdo Met̄ha vbi dīat ariſtotiles In ho
minib9 eſt delectatio p̄auco tpe q̄p̄telligentie toto
eterno p̄ficiūt Et intelligit per h̄ agnīcōz dei in qua
eſt maxima delectatio Pro quo nota q̄ omnis delec
tatio fit p̄r quādā ſilitudinē ſive aſſimilacōm cog
noſcentis ad cognitū mediāte forma exemplari et
cognoſcenti. etgo q̄nto pl9 homo cognoſcat de deo
tāto pl9 v̄l magis ſibi aſſimilāt Nō l̄a dīat iter oēs
mot9. generatio eſt nobilior ſumēdo motū pro tota
ēductione anime ſine formatiōe ſc3 in v̄tero Et quō
fit mot9 v̄l debīē Deo q̄ nota q̄ mot9 eſt duplex. q̄
dam eſt motus q̄ abīat āquid a ſubā ſicut calefactiō
aq̄ abīat frigiditate. de albo in nigredinē Alius eſt
motus qui nō abīat aliquā p̄fectionem a ſubā mo
tus ſicut mot9 celi q̄ nō facit āquid corūpi a ſubā
li Nō generatio ē mot9 abīcēs āquid a ſubā rei q̄a
mēſtrū quod moralit̄ ad formacōm in hoīs trāſmuta
tur Vñ auerois. i. p̄ſicorū dīat in generatione ho
minis pars ſp̄rematis nō ceſſat corūpi z pars homi
nis generatur donec tota forma compleatur

Textus

¶ Et p̄ ſermo n̄ p̄miſſus eſt de hijs q̄ itē
tionem audientis ad ſtili materiam inclināt

optinū est ad materiam opīs dūdere Et primo de ge-
neratione embriōnis videre Juxta qđ notādū est dili-
genter memorie dīnēdandū. qđ omnis homo que ge-
neratur naturaliter. ex semine p̄is z mēstruo mēis
generatur h̄m itē cōm oīm phōz z medicorū. Et dico
medicorū qz aristoteles nō posuit semē p̄is i subām
fetus cedere Sz dīat fetū tātū p̄cedere ex menstruo.
Et postea ponit ipm vapo alie exalare Medici at̄ dī-
cunt qđ totū semē tā ex pte p̄is qđ sperma vocatur
qđ mēis qđ mēstruū vocatur cedere i subām fetus.
Capitulū secūde ptis executiue i q̄ vult aggredi ma-
teriam scz ad oñdendū generaciōē embriōnis siue fe-
tū Nota straueria est inter medicos z phōs Nā phi-
losophi dīcūt qđ semē viri dīctū mēstruo mulieris ha-
beat se ad mēstruū mulieris tāqđ artifex ad artificū
vel artificatū. vñ carpentari⁹. solum est efficiens et
dom⁹ effect⁹ ita qđ materia dom⁹ alterat z disponit
Sic etiam sperma viri alterat mēstruū mulieris ad
formam hoīs Et hoc ponūt iō quia vident qđ p̄e cor-
rupto fit generacio hoīs z trāsmutacio seminis mulie-
ris ergo est ponere efficiens p̄e corruptō qđ menstru-
um mulieris trāsmutet Et quia finis et effectus non
cōincidūt iō sperma viri nō intreat materiam Sed
medici dīcūt oppositū z dicunt qđ hō sit nobilissima
materia iō oꝝ semē intrare sub materia fet⁹ mulieris
quia menstruum mulieris supfluū est scđ digestiōis
Sed sperma viri est meli⁹ coctū et digestū. ideo
oportet ipm subintrare materiā fetus z subām quia vi-
dent qđ fetus aliqñ afflatur p̄m genitalibus et in
multis alijs hoc non esset nisi intecaret subām fetus.
Item medici dīcūt qđ in semine viri sit qđam spiritus
gignens qđ penetrat totam materiam seminiū dīcto

rum Et ille spiritus ē formati⁹ omnium membroru tan
quā faber ferreum cū malleo disponit. sic ille spūs dis
ponit ⁊ malleat omni mēbra. Et per ipsum spītū sal
uat principium efficiēs Sed ipi phi ponunt sperma
viri exalari vaporaliē qz matricē est membrum valde
porosum et post formationem fetus calor solis facit
sperma viri exalare ⁊ recedere ex matrice per poros
Sed q sic porosa patet quia puer p poros sumit nu
trimentum Etiam patz quia est pellis ⁊ qlibz pellis
est porosa in animali qz aliqualiē sudor non possz ex
ire sine pena quod est falsum quia in calore pori appa
reunt et tūc sudor exiit. et tunc etiā exeunt pili p
poros. Nota embryo est quedam massa carneā ex ist
is seminibus congregata. et ista massa carneā alie
ratur ad formationem fetus

Hīs visis et accepta

Textus

una parte opinionis aristotilis vel medicorum. Vi
dendum est per quem modū ⁊ quomō illa semina reci
piuntur in muliere. vñ m̃le cum in coitu fuit cū viro si
mulier i eodē tpe mittit menstrū in quo viri sperma
Ita q ista duo semina in vulua mulieris accurrant si
mul. et vñū alterū incipit cōmisceri. concipit m̃le Cō
cipere at vocatur qñ ista duo semina in matrice in tū
loco deputato a natura ad fetū recipiuntur. post q
vero illa duo semina recepta sunt. mater mulieris
clauditur tanq bursa ex omni ei⁹ pte Ita q nihil de
semine recepto p̃t perdere Et cū mater sic vñdiz fu
erit clausa fit retentio mēstruoz in muliere Comentū

Hic autor exsequē formationē fet⁹ ⁊ p̃mo facit h⁹
secdo ponit notabile. ibi Juxta qd notadu n Nota si
vir pri⁹ emittit sperma quā m̃le mēstrū tūc non si e
accipio Itē si abo s̃l emittūt. ⁊ si semina non sūt ben e

bñ forma z bñ disposita iterū non fit concēptio vñ
si semen viri non fuerit sufficiēte calidū Et iō qui raro
coēūt cito generāt quia sunt calibī valde Nota vul
ua dicit qñ valua quia ē iauua vētrīs. z eius vltima
ps dicit mēbrana qñ mēbz am. i. fims vulue Et ita
mater claudie sicut vna bursa ita qd hñ Auicennā
vna acus intrare nō possz quia gaubz ex calido te cep
to nolens perdere Nota mēz emittit menstruum et
etiam recipit z sic magis delectatur in coitu ipso viro
Sed dubium oriē Quid absq̃ testicul' possz aliq̃s
generari Et videt qd nō qz deficiunt vasa seminalia
p que vasa semen diffēre d3 In oppositū exptum est
quia thaur' absq̃ testiculis generat Dico qd pmo
adhuc generare posset qz pōt emittē materiā sperma
ticā lz nō eq̃ bene Vnde si semen emissū ad ērā po
neretur ad matricē possibīle essz qd capet Vñ sepi
us attingit qd in balneo vbi vir spermatisat muliē pñte
qd sine coitu ipa caput qui vulua est maxime attrac
tiua z quia semen adhuc est vigorosum z non exala
tū iō pducere possz fetum. z h' exptū ē Nā si catt'
spermatisaret sup saluam z āquis comederet de tali
salua tunc ex illo spermate generarentur cattī in vñ
tre viri. q cattī per vomitū essent expellēdi. Tert'

Juxta qd notādū qd menstrū ī muliē nihil aliud
est quā supfluum alimētū qd ī subāz rei aliunde nō
cedit sicut est ī viris sperma Et vocatur mēstruum
ī muliere iō qā fluit ī qlibet mēse ad mīnus semel cū
mulier tāte etatis fuerit. hoc est. xij. lxij. annorum
et vt frequenter accidit ī xij. Et incipit fluxus mē
struoz ūesse ī quolibet mēse ppter nature purgatio
nem Quibusdā vero accidit iste flux' ī nouilunio
quibusdā postea Ita qd nō oēs mēris eodem tpe

patiuntur istum dolorem Et dico dolorem quoniam in tali fluxu
omnes indenter patiuntur Quedam pl9. qdā dō mī9. aq
busdam veri dūc9. et hoc scdm exigentiam et aplect
ionem nature mulierum.

Commentum.

Hic autor ponit vnu notabile et p3 in textu Dubitatur
quare fluxus spermatis non sit menstruofus sicut men
struum fundetur quod sperma suum semen vici est magis
decoctum et subtile. ideo nature non libenter reiciat pmo
seruat ad generationem suam ad nutritionem si indiget
fetus. Dubitatur quare vena est stercoris et sudor
non sequitur motum lune sicut menstruum fundetur
quod vena et alie immundicie sunt omni die ex superfluitate
ubi scdm magnam grossitudinem et maiorem quanti
tatem. ideo op9 est quod quotidie expelli debet Itē Nota
iuvenes mulieres sunt multum humide. ideo libenter men
struant in principio mensis Et seniores in fine. quia
m9 humide sunt Nota quod mulieres nigre minus hnt de
menstruo quam mulieres albe. quia omnes mulieres sunt
flegmatica aplectionis. tñ vna magis alia. Et quanto
magis mulieres vtuntur cibarijs delicatis et bñ pipe
ratis tanto magis subtile emittunt menstruum Et oppo
situm est de paupib9 mulieribus grossis cibarijs vte
ribus Nō quod autor ponit quod in .xij. rñ. l. .xñj. anno
mulier incipiat menstruari. Ratio est quia tñ calor
etatis puericie deficit. grā c9 non pōt bñ consumere hūi
dum nutrimentale. vñ d9 Adde decē termis sic mulie
rum menstrua cernis Ad quāquingenta durat purgatio
tāta. Nota quod mulier mediante menstruositate pur
gat quia humidum superfluum recedit a quo grossi humores re
soluerentur si manerēt. ideo mulier non est apta ad dis
ciplinam ppter grossiciē spirituum cerebri opilancū et
ebetancū. Et nō quod coitus mulierib9 p tāto ē pfici9

quia supfluum frigidum emittit et dolore recipiunt quod
obtpat earum frigiditatem Oppositum est in viris. Vnde
mulieres multum coeuntes sunt breuiores vite adeo
sicut viri. hoc attestatur natura passeris qui propter sepe
coire moritur. Textus.

Sed ex his que dicta sunt oriuntur plura dubia Pri-
mum est. utrum ille fluxus fiat per calorem sanguineum vel
per aliquem alium Iuxta quod nondum quod in omnibus mulieribus
preterquam in corruptis color menstruorum est sanguineus
ut in pluribus Et dico incorruptis. id est incorruptis malis
et viciosis humoribus. In his enim sunt sepe menstrua
liuidi. id est plumbei coloris Et non loquor de corruptio-
ne castitatis quia indeceter siue virgines fuerint siue
corrupte si tante etatis fuerint fluxum patiuntur.
Et signa ad hanc partem scilicet quomodo menstrua fluunt
sunt plura de quibus postea dicetur. Commentum.
Dic autem mouz quatuor questiones secundum ordinem ut per
textum. Nota fluxus menstruorum est sanguinei colo-
ris causa habetur est quia menstruum est supfluum scilicet digestionis
scilicet epatis. sed epas est organum rubeum humore calidum Et
ideo assimilatur sibi suum passum in colore et in forma
in quantum potest Sed contra videtur quod menstruum debet
esse album quia est humore frigidum et frigiditas est
mater albedinis Unde hoc habet albertum quantum esset de
natura menstrui tunc esset album. Sed quia est producens est
rubeum scilicet epas ideo sibi assimilatur. Tunc est dubium
quare sperma viri non est rubeum cum tamen sit calidum et
bene digestum Respondetur quod sperma viri de se est rubeum
quia est sanguis tercie digestionis Sed in testiculis dealba-
tur propter frigiditatem testiculorum. et ideo non spermatis sat
nisi per motum testiculorum calefiat Nota calor rubeus
Generat ex eo. quia in humido terrestri humiditas per a

humiditatem huius constituit. ut in laetitia rubet. Vnde laetitia
te ab humore non est rubet. sed efficitur per assumptionem hu-
midi a calido. ita quod terrestri sicco predominatur. sic est de
menstruo mulieris. eo quod est in epate humidum. calore
epatis assumitur in sicco terrestri. ideo quod animus sit rube-
um Sed in mulieribus valde grossis. et terrestribus tan-
tum est de humido in assumptum et de terrestri. quod earum
menstruum est humidum. id est. nigrum Terra. id est. nigra est Et
quia earum menstruum est humore terrestre ideo sequitur colore
terre quia color est qualitas secunda derelicta a primis qua-
litatibus Sicut videmus quando calidum agit in humidum
et non consistit sufficienter humidum relinquatur color vi-
ridus sicut in piceis et pomis Et si frigidum predominatur
color est albus Sed si calidum predominatur relinquatur color
niger. ut patet in pipere. et de multis alijs similibus

Secundum dubium potest esse ut et menstruum fluat per anum
et hoc more secessus. a per vulvam a modo electionis venie
Ad hoc breuiter est dicendum quod per vulvam fluunt in
specie crudi sanguinis et tenuis

Commentum

Hic auctor potest habere dubium ut patet in textu Et responde-
re ad dubium quod in mulieribus multum corruptis quando an-
et vulva sunt vniuersam partem menstrua fluere per anum
Sed stante sanitate et bona digestionis tunc non flu-
unt per anum sed per vulvam

Textus

Tercio dubitatur quare in mulieribus fluunt menstrua
quod sunt superflua alimenti et non in viris sperma quod etiam
est superfluum alimentum Ad hoc dubium dandum est quod mulier
est frigida et humida a natura Vir autem est calidus et
sicco. modo de natura humidum est fluxus. quod est metheroicum
et maxime humidum quod est in mulieribus est aquam sed
in viris humidum est aerium et ideo cum calidus semper agat in
humidum et calidus est natura Et cum natura nihil facit

Frustra. ut dicitur primo celi et in di. Et quod calor in muliere
habetur spiritus est debilis respectu illius quod est in viro. et cum to-
tum alimentum in mulieribus non potest convertere in carnem ideo
natura facit quod melius est. providet nature de necessa-
riis Et reliquum dimittit in locum quendam in quo servan-
tur in muliere menstrua De illo quod est in tantum dictum
est. sic quod maioris inquisitionis est quam prius exposat
negocium

Commentum

Hic auctor tertium dubium et per se soluit ut in lea. No-
ta quod frigidissimus virorum est calidior calidissima
muliere scilicet eadem regione. digestionem. et abarum nu-
tritionem. et sic de aliis. 1° dico notat. quod una mulier in
ethiopia vivens delicate. posset esse calidior uno
pauperculo viro in occidente spiritus utens abarum frigi-
dissimis. Sed contra videtur quod mulier sit calidior viro quia
calor fundatur in sanguine. Sed in muliere plus est de sang-
uine quam in viro. alias sanguis non fluere quod die et
continue in muliere. Sed sic non est in viro. 2° R^ondetur
quod ubi est plus de sanguine bene digesto et decocto ibi est
maior calor. sed sic non est in mulieribus. 3° 2° Nota
leam dicit quod natura facit quod melius est. Ratio quia natu-
ra regitur ab intelligentia non errante. Expellit enim hu-
midum grossum mulieris mediante fluxum menstruum
Et videtur in fine exprimentum quod fuerit in corpore animalis
aliquis humor grossus nocivus corpori. Illum natura
vertit in partes officiales corporis faciendo scabiosos
pedes et manus ne illud humidum ledat membra prin-
cipalia scilicet cor epa cerebrum et alia 2°

Textus

Quarto dubitaret aliquis unde veniret menstruum in
muliere quod est in coitu cum viro quod dictum est supra quod
mulier accipit cetera sunt menstrua ergo si retenta fue-
runt. mirum est unde tunc fluunt in coitu. Ad hoc dandum est

q̄ qñ mulier capie retēta sūt mēstrua ppter hāc cā is
finalē vt de de menstruato retento fetus in vtero mē
is existēs possz nutri. Qñ at mlier est i coitu cū vi
ro tūc ppter magnā delectacōm quā hz qz p virgā vici
lem existentē in vulua neruū z vene existētes in vul
ua oficiat z mouent. z sic vulua dilatā se. mēstruum
emittit z° est naturale respectu coit⁹. ē tñ qñ violen
tū respectu flux⁹ naturalis mēstruorū Item omni die
de nutrimento sup̄to fit materia q̄ apta nata est eo ex
pellendū in coitu Ex illo soluit dubitacio quare mul
ieres imp̄gnate maxime appetūt coitū quia appetit⁹
coit⁹ est ppter abūdāciā materie supflue ab aliment
to Et iō cū mēstrua sunt retēta z oī die aliquid ali
ud generat. mulier maxime appetit coitū qz ex eius
materie abūdancia. vulua mulieris calescat z sic coi
tum appetit

Commentum.

Hic mouet q̄rtū dubiū z soluit pti S; dubium est ar
ea dicta z circa dicēda q̄b⁹ mēbris in viciis spermia ab
scondatur. z similiter mēstruū in mulierib⁹ sumendo
mēstruū p semine quod emittitur i coitu. et videt⁹
q̄ ab omnib⁹ mēbris. qz fer⁹ assimilāt parētibus i
omnib⁹ membris S; v̄. si sic. seq̄ret q̄ ipsect⁹ imē
bris generaret in membris ipsectū q̄ ē falsum. falsi
tas p̄ per epericiā. Si p̄ essz cer⁹ claud⁹ l̄ mutila
t⁹ in digito nō sepe generaret filiz sibi. cōa patz de
se Dicēdū q̄ in coitu illa semina desconduntur z dist
inguūt a quorū membris p̄cipalib⁹ scz a cerebro cor
de epate z matrice in mulierib⁹ et a testicul⁹ in viciis
Et ex oñi ex alijs mēbris sed non ab aliquali⁹ parti
b⁹ corporis p̄ h̄ ad istāciā dē q̄ assimilāt parētib⁹
Dico q̄ suffiat a p̄cipalib⁹ put ista influunt alijs
membris z maxime a cerebro desconduntur z distinguūt

tur Un vidim multos coeūtes capite dolē et maxime
exsiccati in membris et maxime debilitati in visu

Ihis istis. ad formationē fetus in matre mlieris
est redeūdu. primo materia recepta hz materiam la
ctis sex primis diebus Ad hūc colorē lactis opatiue
calor naturalis ex spermate viē emissus. z calor ma
triciis. ita q ista materia dealbae sicut lac Deinde
materia trāsmutatur. scz ad materiā seu colorē sang
uinis spissi z aliqūliē bñ decocti. z h° per nouem dies
postea tūc ab isto tempore fit solidatio i mēbris feti
in duodecim diebus

Commentum

Capitulū tēcie ptis executiue in quō reuertitur ad
formationē fetus successiue Quid dubiū. vtrū calor
spermatis sit igne9 elementalī s9 sit calor celestis Si
militer de calore matricis zc Hic sūt diuerse opinio
nes Sed cū aristotile in de animalib9 dñdum. q il
le calor sit animalis siue celestis Rō qz calor elemen
talis est destructiu9 Sed calor celestis est saluatiu9
animalium. hinc auerroin. xñ methaphisice. xñ comē
to Se dicendum q ille calor. sit partim igneus et
ptim animal siue celestis Un calor igne9 conuertitur
simpliciter i se sicut motu ratiū Sz calor aīal siue celestis
est pmixt9 cū humiditate z tpat9 z ille pseruat mix
tū. vñ quodlibet animatū viuū viuūt in calido radi
caliē z hūido tpatō Itē dubiū est q membra primo
formant9 z generant9 in fetu Hic dicūt qdā q epar
qz in epate sit nutritio prima. z vegetatio spiritūū
Et qui ab epate descendit p9 semen quā a corde. iō
videt9 epar pri no generari Sz cū aristotile Dicā9
q primo cor generat9 qz est primū viues z vltimum
moriēs. postea epar. z postea cerebrū z postea testi
culi z sic de alijs Sz qñ dicat9 q i epate sit pīa nutri

ad dicat qd hoc est verū ex ant. S; p̄mo in corde h; fieri zc.

Textus

Juxta quod notādū qd h̄m p̄h̄m vñū qd q; viuēciū
arsurgit ex q̄tuor elemētis. iō qz in tali materia ē ma
teria terrea q̄ cedit i subām ossiū. Similiter aq̄ cedit
in suū filē z sic de alijs. postea vō sol; facies formai
z dispositio corporis h̄m tēnā dimēsiōēz sc; lōgum
latū z p̄fūdū z fit p̄ decē octo dies Ab isto vō tem
pore incipit natura fetus p̄ortari vs; ad egressum.
Nō qd fet⁹ mulieris d̄nat ex. xxiiij. dieb⁹. Et illud
quod p̄ h̄monē lōgū dictū ē sol; dīa p̄ q̄tuor v̄sus Cō
ceptū semē sex p̄mis q; dieb⁹ Est quasi lac reliq; no
uē fit sanguis abinde. Cōsolidat duodena dies. bis
nova deinceps Efficiat reliquū temp⁹ p̄ducat ad or
tum.

Commentum

Hic autor ponit vñū notabile vtz in textu. Nota qd
lra dicit qd qdlib; viuēciū ē ex q̄tuor elemētis. Hoc
pbat qz ex qb⁹ aq; nutrit ex ill z cōstituit⁹. 2°. de aia
S; ex eis ē nutritur z su⁹. g. zc. minor pt; qz nutri
tio fit p̄ calidū z hūidū siccū frigidū z p̄cipaliter p̄
calidū z hūidū. S; v̄t qdā aialia viuūt ex puris ele
mentis igiē solū vñū elemētū ē i ipis. Ans p; p̄ hos
v̄sus. q̄tuor ex puris vitā ducūt elemētis. Dicēdū
qd simplicē ē ipossibile h̄m aialto. Vñ allec ē mixtū
ex q̄tuor elemētis z nutrit i aq̄ mixta mediāte calo
re solis Vñ allec i aq̄ pura viuere nō p̄t qz illa nō ē nu
trimental Et iō videt⁹ p̄sces panem comedē i aq̄ Itē
in q̄lib; mixto viuēti requirūt tēa q̄ faciūt mixtum
astatē z durū esse alias cito dissoluerē Itē requiritur ig
nis vt calorē habeat in quo vita saluatur. Et tunc re
quiritur hūmidum in quod agat calidum. Et re
quiritur hūmidum aeris qz spirit⁹ generat ex sāgu

ne aere o^{mn}ia sunt ex mēstruo quātū ad grolho
res ptes mēstrui. qz ossa materiā hoīs in esse cons
uant Si nō non essent ossa hō cito dissoluere^t Postea
de pte mēstrui magis aquea generatur cerebrū et
medulla. de p^{ar}tibus at magis aeris generat spūs Et
de p^{ar}tibus magis igneis. epar. ita q^{uod} q^{uod}libet mēbra in
hoīe sunt in sua structiōe ex adiūctiōe alic^{uius} elemēti
Nota fet^{ur} sic format^{ur} q^{uod} quātitas materiē p^{er}sistētis
condensatur l^{ocus} rare fit ad quātitatē siue extēsiōe debi
te forme in lōgū latū et p^{ro}fundum Et q^{uod} res genera
bil^{is} maior erit iⁿ quātitate recōrūpēda est et tunc fit ra
refactiō materiē q^{uod} vērō eī t^{em}p^{or}e minor tūc fit cōdēnsatiō
sic est q^{uod} ex semine mulieris fit hō quia tūc si materia
seminis est maior recipientē formā hoīs tūc primo
calor naturalis et d^{icitur} formatiua materiā cōdēsat
et facit inducēscere vsq^{ue} donec apta fit forme Et tūc
hoīe generatō materiā augmētat iterū cū elemen
tis vsq^{ue} ad quātitatē opetētē sibi Et omnes ille diu
sificationes q^{uod} p^{re}cedunt animā in instāti generatam
dūt esse indetēminatē. an illud instās q^{uod}uis oīa sūt
terminatē p^{er} formā cōrūpēdā scz p^{er} formā mēstrui
Tū adhuc exspectāt aliā terminacōm a forma gene
rāda sūm hoc glosat l^{ocus} q^{uod} dicit postea formatur facies
sūm tēnam dīmēciōnē semper indetēminatam et in
detēminabilē

Textus

Sunt at q^{uod}dā qui penes q^{uod}libz tps sūg^{er}ū pō
nūt regēe aliquem planetarū Et qz scire h^{oc} multum
ofert ad ea q^{uod} hic scribū^t. et iō ne ignorācie mee illud
neglectū asscribatur. ex his aliq^{uod} declarabo. Notā
dū primo vt dicit Auicenna accidēcia sūt iⁿ triplī
genere q^{uod}dā. n. materiā cōsequūt^{ur} iⁿ opposito et ei atē
buū^t. q^{uod}dāz forme. q^{uod}dā opposito ex materiā et forma

sequeuntur Et cū hoc sit naturale. apōsitū ex materia
et forma. tripliciter denotabū acādenā in ipō Ex
parte āt anime sunt qdā acādenā ut vīet⁹ eundī z
mouendī Et qz hī intēcōm quorūdam quī digne locū
hī sunt de natura. oēs vīrtutes q̄s anima in corpore
oplectit illas p̄hīet a specīs. z corporib⁹ sup̄celestib⁹

Hic auctor incipit dēminare de successiua forma
tione fct⁹ hī influegāā planetarū. Et primo p̄mit
tit qdā. scdo exēqtur intentum suū. ibi Ab vltio
enī Nota illa dēclusio formae ex lra fctus formae suc
cessiue p planetas id pbaē ex lra. pēs illud forma
tur fct⁹. qd diūsinode isluit fctū esse z vīue. Sz pla
netae sūt hīnōi. igit̄ zc. minōr pz qz huic isluit vīuere
lōgo tpe huic puo tpe. ut patz p tholomeū in carthi
legio suo z p eius amētatore Nota tunc planeta dīc
tur regnare. qn ē ī maiore vīgore scz qn ē ī domo sua
h̄ est ī fiḡ sibi pformi. Et q̄ sūt domus planetarū
infra p̄tēbit Nota anima mouet corpus per hūc mo
dū anima p̄sio mouetur ab alio scz ab appetibīlī z sic
mota. mouet spūs q̄b⁹ motis ipī mouēt musculos q̄
moti mouēt mēbra Et sic patz q̄ appetibīle est p̄nci
pale mouēs Sz dubiū. vtrum aliq⁹ acādēs posset
esse p̄ncipiū alīc⁹ subē p̄ncipalīter. Rndet galīer⁹
buralī super q̄rto snīarū. q̄ sic. qz illud est agens
quod corūpit vnū z generat aliud tal̄ āt humor no
tificās sic īdīsp̄cīcīo siue dīsp̄porcīo elementorū
q̄ corūpit formā hoīs z generat formā cadāueris
q⁹ est subā hīndetur q̄ humor notificās ē qdā substā
cia nō enī sumitur humor p acādente Sz capītur p
materia hūida peccāte ita q̄ acādēs nō corūpit ho
minē Sz de vīrtute sūi subiecti hī qn dīcāt subē nīhīl ē
p̄trariū dīcāt q̄ vīn ē de p̄tracītate p̄fca tñ bñ p̄cīeta

te diminuta que suffiat ad corruptionem vni⁹ ⁊ ad
alteri⁹ generacionem

Textus

Ab ultimo enim orbe q̄ motu diuino oēs species
inferiores recipit influentē matrem p̄cipalē ⁊ et ra-
dicaliter virtutes essendi ⁊ mouendi. ⁊ ab orbe stella-
rum fixarum fecit recipit virtutē q̄ distinguēt ēē hū-
diuersas figuraciones ⁊ accidēcia. ⁊ illud puenit ei in
quantū forma. Sed etiā p̄trahit aliā virtutē ab hō orbe
q̄ dat esse. ⁊ secūdu diuersas naturas hō orbis p̄ sp-
eciem stellatā ponit species facti hū astronomos ⁊ ab
illa influēt anime virtus discernēdi ⁊ rōnādi. Et po-
stea species iouis. ⁊ ab illa influēt anime magnitudo
et plures anime passionēs. et a species martis influ-
it anime animositas ⁊ virtus irascibilis ⁊ alia deside-
rio anime ⁊ a sole influēt virtus sciēdi ⁊ memorā-
di. a venere mot⁹ concupiscēcie et desiderij. a mercurio
virtus gaudēdi et delectandī. a luna q̄ est radix o-
nium virtutum naturalium. virt⁹ vegetādi. quous hec
enim et plurā alia ab anima p̄cedūt. Et cū ista se-
quūtur ex diuersis p̄tibus corpū celestij iō hec oīa
anime attributū ⁊ non solum aīe Sed etiā toti cōpo-
sito quia simplex nō p̄t sustentari accidens

Co.
Iste ostēdit quomō anime influēt diuersa accidēcia
a corpibus super celestib⁹ Nota ab ultimo orbe aīa
capit esse in omnibus q̄ntū est ex p̄te sui. Sed species
celi stellati dat esse distinctum anime ab alijs entibus
quia p̄pter multitudinē stellarū influēt distinctū esse
⁊ distinctionē. vñ hū hoc q̄ stella species respicit vnā
animam pl⁹ quā aliam iō distinctū esse influēt cui libet
anime humanē. cui correspondet distincta stella Nota
saturnus est prima stella erratica et grācia sue influ-
ēcie dat anime virtutē discernēdi ⁊ rōnādi Et dicē

fatuent⁹ qñ fatiē in aīnīs p⁹ oīrāū. vñ cū sit feigibīl⁹
fīm⁹ z hīc⁹ influīt caēstia īpō regnante S; iupier
influīt magnanimitatē. vñ iupier fuit qdā vīr q⁹ expu
lit prēm suū a regno suo Eē qñ iuuās prēm p⁹ oīrāū
Et illud attributū est vñ planete q⁹ magnanimus est
per influēciā. ita q⁹ puer natus eo regnante sit mag
nanimus S; in vñere nascūtur luxuriosi S; mars ē
malignissimus planetarū z dat virtutē irascibilem
S; sol est optim⁹ planetarū influens scām z memo
riā. vñ nati sub sole sunt felices z amabiles. Sed
mercurius dīcē qñ mercatorū kpiōs. i. dñs sicut enī
mercator dīcē esse gaudiōsus et affabil⁹ sic et ille pla
neta est beniuol⁹ gaudiū z delectacionē infundens.
Sed luna influīt virtutē vegetandi z nutriendi qz est
infimus planetarū iō immediat⁹ agit. Itē lra dīcē
accidensīn simplici essēcia nō sustētatur. cā est qz ac
cidens agreditur de natura subiectū nō solū magnitu
dīne subiecti siue cause materialis. S; etiā magnitu
dīne cause efficientis iōpositū hīc vñā ptē est causa
materialis z hīc aliā ptē est cā effectiua. Et ideo ī
simplici non est oponere iō simplex non est subiectum
accidēciū z maxime accidēciū realiū. Et quīs essen
cia simplex possz esse subiectū suorum modorum essen
di sicut matēcia prima est subiectū sue potēcie qui est
suis modus essendi p⁹ p⁹ z formalis. Ex hoc patet
q⁹ accidēcia potēcie nō sūt accidēcia solius anime
Sed sunt accidēcia totius opositi Sed dicuntur ai
me sic qz in sunt corpi corporaliē z pīcipaliē T.

Inc vñ ex pte corporis oīlīter notandum est Et
primo de creacione vel foīnacione corporis quod ex
embriōne creatur et formatur per effectus et opera
ciones stellarū q⁹ planete dicuntur Primo ei matē

ria embryonis vel hominis generandi. compressa et coagulata per frigiditatem et siccitatem saturni disponitur huic salicet materie a saturno virtus influitur vegetativa et motus naturalis ascribitur. et tunc patet in tali materia operatio aliquammodo debita. Et ideo medici dicunt quod post lapsum spermatis in matrice. quod primo mens in generatione et temporis successione secundum exigentiam nature seminis. saturno ascribitur. quia sua frigiditate et siccitate semen restringit et consolidat. ¶ 10.

¶ Est quod autor posuit accidentia propria anime mediis tibus corporibus celestibus. consequuntur eque de accidentibus corporis. Non frigidum est stringere et condensare. ut patet in experimento. ut si accipiat olla plena aqua et ponat ad locum frigidum aqua minoratur sic quod operuntur.

¶ Sed calidum est extendere ut calor ferri facit ferrum extendere. Item calor in aqua buliente ipsam extendit et rarefacit. Sed quia saturnus est frigidus et siccus. ideo assimilatur terre. ideo materiam condensat et comprimit. unde versus Est frigidus humore saturnus siccus et asper. Nota dubium utrum a quibus planeta non possit influere frigiditate. Et videtur quod non quia 2° celi. stella influit motum et lumen. Sed tamen motus quod lumen calefaciunt. igitur et cetera. Ratione quod omnis planeta influit calorem. Sed unus plures aliter minus vel non saturnus et luna minime influit calorem respectu aliorum planetarum.

¶ T. Sed ex isto statim oritur dubitatio quia ad cuius potest esse dubium utrum saturnus regnet in cuiuslibet embryonis conceptione. Et si non tunc mirabile est quod dictum est.

Commen tum

Hic movetur dubium et est illud. Si dictum esset verum sequeret quod saturnus spiritus regeret et esset mirabile. omnia tenet in la. Etiam de se patet quia omni die fiunt conceptiones puerorum.

Textus

Circa qd notādū qd matē ia prima subiecta est
eo rporib9 supcelestibus z eoz motib9 z° ē qd dicit
ph si methereum qd omnia inferiora causata sunt
a superioribus. z ab ipsorū motib9 gubernāē. Et
iō necesse est qd ista inferiora picularitē z vlr respici
antur a superioribus. intelligendo dz vniuersalitate
corporis tot9 supcelestis. vniūsalitē enim ista. i fce
ora respiciunt a superioribus quia nihil fit de matēia
a elemētari nisi ex vltute superiorum. iō dicit omentator
rñ methaphisice quia natura nō agit nisi gubernatur
a corporib9 supcelestibus hoc est ab intelligētijs p
ticularitē enī aliquid fit iūstis inferiorib9 a cāione
superiorū quia vna pars celi apta nata ē intrōducē ta
lem formā determinatā z specialē alia vero aliā for
mam Et illud totū videt eē deintēctōe omentatoris
primo de generatione z corruptōe. vbi vult qd ge
neratio elemētari z parciū iparum adiūctē ē ordina
ta z pseruata p motus corp9 supcelestiū Et p mot9
elemētariū qd puerūt genēalitē ad genēctōm mixto
rū addit at omentator qd indiuidua aianciū z planeta
rum sunt determinataciū causariū z sūt determinata
ad esse Et ita te ad ēē vlr qd picularitē inferiora a
superioribus respiciuntur

Commentum

Hic autor soluit qstionē motam z primo poit quādā
soluatiōē. secūda applicat eā ad ppositū. ibi. z iō cum
matēia zc. Nota natura celestis respiciat determi
nate elemēta. quia in vnayte generat ignē z in alia
corrumpit aquā sicut videm9 qd sig9 hyzmalia faciūt
generare aquam pl9 in septentrione Sed sig9 estiu
lia plus faciūt generare aerē vel ignē in estate. Nota
lā dicit corpa filii n ptiū vñ ille ptes dñr similes q
rum qlibet suscipit ppropationem totius. hoc in aliis

gendo de p^{ti}b⁹ quātitatis sicut q^{lib}z pars ignis Et
ignis etiā habet p^{te} s^{di}ūsarū rōm sicut materia ig
nisz forma. mō generacio filiū parciū corporū q^l sūt
in elemētatis z elementis regūē z determinata sunt
p^l motū corpū celestīū Idē est dicēdū de plaētis z ibi
uiduis animācū Et iō contingit q^d in vna p^{te} ree
re hoīes moriūtur Et si essent in alia ibi poterint reti
nere vitā eorū qz si aliquod mīxtū fuerit nimis cali
dum in regione nimis calida. Illud d^z poni ad regio
nē frigidā vt e⁹ calor obtegetur z tūc illud sanitati re
stitueretur

Textus.

Et iō cū materia p^{ma} sit subiecta corp^{or}ibus su
per celestib⁹ in agendo necesse est q^d capiat formā a
lic⁹ speciei determinatā ab aliq^q p^{te} speciali celi idē
q^d nō p^l eam recipere a corpore celestī in d^{nu}m. eo q^d
tāle corp⁹ respiciat istam materiā v^l istam formam in
diff^{er}enter. Nā q^l rōe daret illā formam. eadem daret
z alias; omnes forme q^l sunt in potēcia in materia p^ā
in primo motore sunt in actu. vt dicit commentator
r^h. methaphisice ergo necesse est esse aliquam deter
minatam partem in primo motore. p^lmo specialiter
respiciantem materiā ad h⁹ determinatē forme sus
cep^{ti}ōez Et ideo non sufficit agens p^{ti}culare phisicū
stante comuni influēcia z comuni actiōe corpo
rū celestib⁹ Et illud p^lz ex eo qz p⁹ q^l semē ē de casu
gerūt in se vim illi⁹ a quo est de casum. Et illa virtus
gubernat a corp^{or}ib⁹ supercelestibus vniformitē ita
q^d nō magis gubernat ab vna p^{te} reliquam ab alia.
p^lmo h⁹ mō destruetur in sua p^lia actiōe. z illud ē de
intencione a^lstotiles sc⁸ de generatione z corrup
tiōe vbi dicit q^d adueniente sole redibūt aialia z re
cedente sole animalia p^lbūt Illud autem apparet ex

in fictione amētoris scdo methaphisice ubi vult q
materia prima primo non recipit omē formam Sz
primo formas elementares. z mediantibus istis om
nes formas mixtorū Ille autē ordo formarū .non p
esse nisi ab aliquo .specialitē materiā gubernāte qntū
ad receptionem formam n

Comētū

Hic autor applicat ad ppositū istam solucōnē . Et p
mo in generali secūdo ī speciali ibi z p hunc modum
Nota motorū primū est duplex qdam ē motorū primū
vt ipse deus gloriosus Et pter illum motor est ponē
re aliū motorem primo iunctū . vñ phī ponunt
octo speras et nouem motores . iō quia quelibet spe
ra habet sibi ppiū motorem Et preter illo motores
est dāe vñū motorem simplicem mobile q non mo
uetur in mediantē Sz mediantib9 alijs motorib9 cō
iūctis Mō lra autoris sic itelligit omnes forme ī ma
teria composite sunt de primo motore sep simplicitatē
z in actu . vñ licomēsis sup qto posteriorū dicit q
effectus primo h3 esse in suis causis Et maxime effe
ctus Sed in se h3 esse vtualiter Nota particulare a
gens sub influēcia communi potes educere formam
determinatam quia omnis causā prima determina
te respiciens aliquā formam plus influit quam pa
ter vel mater Et iō agens particulare non pro ducit
sine determinate agente Itē lra dicit semen deasum
habet vim illius a quo est deasum Et hoc dubitaret
aliquis vtrum semen deasum esset animatum . Et
videtur q sic . quia semen in quantum est in patre
tunc est viuū vitam petris habens . z si habet eādē
materiā in matrice ibi est viuū . Hic respondeo
q semen fufum in matrice non est viuū formaliter
quia nec est planta nec aīal . sed est viuū vtualitē qz

mediante spū sibi interueniente opae vita Sz dicēs
cum sit inanimatū quō pducit animam. Dicendum
q̄ mediante nutrice q̄ est animata mediātib9 vir
tutibus pp̄is anime. Item notā penes stellas & pla
netas specialiter rep̄ sentātes specialem influentiam
diuersificāē p̄magines hoīm s̄m alberū. Et ideo qū
attingit q̄ homo cum capite vnius porci generatur.
q̄ aliq̄ stella tūc denotatur q̄ influit talē impositiō
Et sic est expertum q̄ in lapide aliquo facta est p̄m
go scorpionis vel serpentis quia aliqua stella vel
stella 10 respiciat ipsum & sibi imp̄stat illam figurā
Et ex hoc attingit q̄ p̄magines aliquorum signorum
sculptae in lapidibus habent enate iherimitates sicut
retrat halij in enologio ptolomei. et vidit q̄ p̄ma
go scorpionis sculpta curauit lesionem factā i satel
lico a scorpione aīal. Et sic videt q̄ qūz āq̄ corpora
morta sepulta s̄; hoīs v̄tū āmīs l' apli9 iacet sine ia
neracōe & hoc fit p̄ naturā stellarū respiciētiū illud
cadauer q̄ s̄eruat sine exneratione & obustioe. p̄
terea ex hoc ptz q̄ quādoq; optimi aīa fiūt inimici
vna causa agente p̄tula et hoc accidit per influen
tiam planetā uin repugnāciū q̄b9 ipi sunt subiecti

Textus

Et p̄ hunc modū manifestatur esse de saturno p̄po
sitū. s̄; q̄ h3 disponere in aīa & introducere talem
formam Sz q̄ saturn9 sic sp̄ dicat regē in ēbrioīs cō
ceptōe. sic intelligit q̄ sūū regē in hoc loco non fuitur
p̄ alio quā influzre talē dispōem q̄ ab alia p̄te celi nō
est nata influi Et iō si in tali hora noctis vel diei non
dicatur regnare saturnus hoc est ex eo quia cessat vir
tus sua Sed aliq̄s ali9 planeta ū vel stella apta na
ta est influzre talē dispōem in materiā; quā saturnus

influeret nō potuē qz actūs actiuorū sunt in paciente
bene p̄disposito Et si aliquis q̄rret cur ita sit q̄ omni
a tali cursu currant fūdeo q̄ sic sūt ordinata apud de
um qui p̄mo ordinaliter omnia disposuit secūdu or
dīnē sublimē z cuiuslibet virtutē aptam secūdu exigē
tiam sue nature ministrat

Hic applicat solutionē ad p̄positū suū in speciali
Nota p̄ textū soluiē dubitatio directe in forma q̄
sic arguebat Si p̄mus mēis attribueret saturno
ita q̄ ille regnaret in p̄cipio oct̄onis tunc semp
regnaret saturn⁹ Dico saturnū regnare. intelligē
duplīter Vno mō influēcia generali. alio modo in
fluēcia speciali mō dicē q̄ saturn⁹ regnat omni die
influēcia generali. regimen speciali saturni est q̄
fuit in domo sua et tunc habet maiorem influēciā
Nota saturnus est frigidus et hieus iō habet influere
semini humidum et calidū que sibi attrahantur vir
tualiter Quā omnis actio fit grāa attrahentis qz si
mule additū alteri nō agit i ipm. vñ agēs z paciens i
p̄cipio actiōis sunt diffilia Sed in fine sunt filia qz
omne agens affilatur suo passio inq̄ntū p̄t. mediāte
sua v̄tute. quia omne agēs naturale agit in suū attra
hē secūdu vltimū sue potēcie. vt z p̄mo celi. Nō itā
dicat. act⁹ actiuorum zc Hoc ptz ex signis manifestis
Est enī qdā piscas general⁹ q̄ vocat̄ scorpio. ille infiat
manum piscatoris per rethe et non infiat rethe quia
rethe nō est dispositū ad hoc zc Item sol calefacit
aerem et non orbēs ipos scz inferiores se quāuis sint
sibi p̄pinq̄ores hoc est p̄pter indispōsitiōē materiē
Et iō peccauerūt dicētes quod libz fieret ex quolibet
Hoc non valet quia p̄m⁹ act⁹ p̄m⁹ hz fieri i p̄pria
materia sibi disposita Item nota q̄ p̄prie dispōnēs

nō corrūpūtur in aduentu forme Et ex h^o destruitur
opinio q̄ ponit q̄ p⁹ q̄ materia menstruū est disposi-
ta z qñ hois forma introducā tūc dispositiones p̄e
corrūpūtur Hoc nō v³ q² tūc dispositiones frustra p̄-
cellerūt. vñ disp̄icōes sunt medium recipiēdi illud
quod sit de potēcia materie Item autor in l^{ra} oñdit
se esse catholicū in hoc q̄ ponit deū primo rōnaliter
sic animam disposuisse Vñ philosophi mē naturaliter
loqñtes. sic hñt dicere q̄ ab etno sic disposuit plane-
tas z stellas z nō de nouo. z iō 2° mentator primo ce-
li dicit. si vna stella fieret de nouo in celo. totum ce-
lum pariter ppter illam inordinacōm que fieret per il-
lā stellā z op̄teret q̄ celū n̄ moueretur **Textus**

Ost hec q̄ deā sunt iūpiter adueit sua grā z v-
tūte huic fetui q̄ materiam disponit ad suscep̄ionem
forme membroū. z caliditate sua virtuali z causali
materiam fet⁹ afortat. z sua hūiditate replet que fue-
runt deficcata virtute saturni in primo mense. Et sic
ioui attribuitur secū⁹ mensis **Commentum.**

Hic autor exeqtur de alijs planetis quātū ad forma-
tionem fet⁹ Et Videtur q̄ planete nō formāt sic ma-
teriam fet⁹ q̄ inē causam z effectū d³ esse p̄porcio z sic
sequētur q̄ embrio generat⁹. est p̄petu⁹ cū ipi plane-
te sint p̄petui Dicēdū licz cause principales remote
sint p̄petue. tñ cause p̄pinque sunt corruptibiles ideo
corrūpūtur fetus **Textus.**

Tercio aduenit mars q̄ sua caliditate z siccitate
format materiam. diuidēs a latereb⁹ brachia z diui-
dit collum z brachijs z caput format. Et huic opera-
tioni attribuitur teca⁹ mensis **Commentum**

Nota mars est calid⁹ z siccus z iō ip̄e h³ formare
crura z brachia q̄ sunt sicca. Op̄et enim talor fū

fi cēs aggregat pāres terrestres siccas si dñe fieri
crurā z brachia Nota ex lra habet q caput format
pri⁹ a marte quā cor a sole hō cā est hm medicos qz
in capite sunt omnia principia vite ergo primo for
matur Sed aristoteles ponit q cor primo formatur
quia cor influat omnibus membris z habet se in corp
e sicut rex in suo regno

Textus

Quarto tempore. Ut sol aduenit. Formas imprimat
cor creat. z anime sensitue motū dat Et est verum se
cūndū intencōm medicorum z quādam astronomorum
Tñ secūdu intencōm aristoteles cor in oēs partes ge
nerādas generatur pri⁹. z vīte eius oīa alia mem
bra nascuntur. addūt. n. qdā ad istā particulā dicen
tes q sol est radix tot⁹ vītutis vitalis Et tali opa
tioni quart⁹ mensis assignatur

Commentum

Ite phi ppter illum textū. assignāt generacōm hoīs
dicentes hō generat hoīem z sol ut dicit phs 2° phi
sicosū quia a sole ut radicalis depēd. extra si sic. seq
retur q hō debet esse celestis z solaris creaturā qz
effectus ab eodem denominacōne sumit a q habz en
tēatē Dīcēdū q sol est causa remota iō nō sumit
denominatio in effectu a sole. 9° zc

Textus

Quinto tempore. qdā exteriorū membrorū venus sua
virentē p fiat. z quedā extēiora format scz aures
nares os z virgā virilem in mascul. z pudibunda
scz vuluā mamillas z alia mēbra in femellis. manum
z pedum sepacōm facit et etiā digitorū Et isti quī
mensis assignatur

Commentum

Nota ven⁹ est beniuolens planeta z ē vīualitē calid⁹
iō p fiat membra extēiora scz os aures z testiculos
Sed videt q testiculi debeāt primo generari qz sūt
pīnapalia membra. sicut cor z caput medianab⁹ q

bus se natura continue saluat Dicitur qd testiculi non sunt
ita principalia membra sicut cor et caput quia videmus
testiculis ablatis adhuc viuere homines Sed capite ab
lato et corde ablato vltimū ibi non esse vitam videmus

Sexto tpe influentia et regno mercurij instrumenta
voas format Superalia opomit. oculos fabricat. ca
pillos crescere facit. et ungues producat Et isti opera
m. sextus mensis attribuit vñ vñ instrumenta sunt no
uem guttur ling palatū. quatuor et dentes et duo labia fil

Septimo tpe. luna operatiōi finē ipomit. repellit
enim sua humiditate agustas carnis et auigenas car
nes. superficiē opplet. veni vero et mercurius humidi
tate tribuentes. toti corpori nutrimentū dant Et isti op
eratiōi datus est septimus mensis

Item nota luna replet poros carnis et facit fetū esse
placū in superficie scz in cute Item si aliquis homo
puer naceret in septimo mēse ille moreret quia non ē
adhuc debite formatus et solidatus 8° et 2° Textus

Postea influentia saturni cui octauo mēse affēbi
tur Et ille saturnus multū infigidat. et exsiccat Et p
ons ostendit fetum Et iō aliq astronomi ponūt fetū
generatum in octauo mēse moribūdū l mortuum eē
ut insequētib9 manifestabitur Deinde in nono mē
se dñatur iupiter q sua caliditate et humiditate fetum
lenificat Et fetus q generatur i isto mēse est fortis
et bene disposit9 et longe vite Et fortis grā caloris et
longe vite grāa humiditatis

Comētū
Hic autor ponit vñū notabile. si homo in aliquo mē
bre deficiente. ut pueri nascunt l generantur cum q
tuor digitis in manu l cū tribus hoc est ppter defec
tum materie Sile si generaret cū sex vel septem digi
tis hoc esset ex habundancia materie

Textus

Est autē adhuc notādū qđ mēbra corpōis orga-
nia duodecim signis zodiaci attribuūtur. Primum
ergo signū toaſpere celeſtis. eſt aries. in qđ qđe ſig-
no ſole exiſtēte tꝛpato fit calidū z hūidū et tunc eſt
motus ad generacionē Et iō motus ſol in arietē dicit
principiū vite z radij virtutis vitalis ppter ea arietē
attribuitur caput in hoīe z e9 dīcōes. Nam aries
in celo eſt dignior ps celi qz eſt principiū diuiſionis
ſpere p duodecim ſigna. Sic caput in hoīe vocatur
dignior pars corpōis Et iō merito arietē eſt assignā-
dū Et qz ſol currens in hoc ſigno. calidū et hūidū
nature mouet et iō caput in hoīe dicitur principiū
ſpīritus vitalis. Comen.

Post qđ autor oñdit influeciā planetarū z ſtella-
rum reſpectu ſetus. nūc cōſequeñtē exēqtur ad effectum
ſignorū. Nota aries eſt calidus z hūid9 z cōrreſpondet.
veri. ver enī eſt calid9 et hūid9 z tūc animalia maxi-
me appetūt coitum quia tunc augmentatur calidū
z hūidū gracia ſolis exiſtentis in arietē Et maxi-
me in viris tunc eſt appetitus propter hoc etiam ma-
ter eccleſia ſtatuit ieiunium magis in illo tꝛpe quam ī
alio tꝛpe ppter luxuriā illo tēpore reſtēgendā qz
tunc hoīes pſiſtēti peīne reuertuntur ad vigorem vī-
uētis. Marte mares. febrili9 canes. mayo mulieres.

Nota aries h3 dīcāt ſup caput in quo vīgēt om-
nes potencie anime. pro tanto qz ipſe aries eſt prin-
cipium vitalis operacōis ſic z caput in qđ vīgēt om-
nes potencie anime Et iō medici dicunt qđ virtus ve-
getatiua corpōis eſt in capite pncipaliter et deter-
minate. Si ī corde originaliter. S3 dubiū ē. utz vita
magis cōſiſtat in corde quam in capite Et videt qđ ī
capite pat3 paulatimā qđ dicit qđ vidit arietē abu-

lancem corde extincto hoc esse nō possz nisi vita
haberet pncipiū de capite Sz attā h° ē ipse auerrois
in sexto phicorū qui ipm decibet dicens se vidisse aci
etem cūerere hic inde abscisso capite . unde auerrois
vult q vita pncipaliter z originalitē sit in corde Sz
ex oñti in capite Sz media sūt multū sensuales Et iō
quia vident in capite esse sens⁹ virtutū . iōqz dicunt
vitam consistere in capite pncipalitē h non est ita . ymo
in corde Sz qd dicam⁹ ad auctore in lra qui dicit q
caput est nobilior ps corpōis Dicēdū q h° ē verū
hm appareāam z maiore operationem spirituum vita
liū qz in eo apparent magis opa ciones vite quā in
corde Vñ nō dubito quā natura nobiliore z meliore
parte corpōis collocavit in me° corpōis Nā cor
est primum viues z vltimū mories hoc non est nisi
cor esset pncipalissimū mēbrū corpōis Text⁹

Thauro qdem collū humeri z scapule gemini at
tribuitur . cācro manus z brachia . leoni qdē pect⁹
et cor . vgmī stomachus z intestina attribuit . Et
videt eē medietas corpōis hm cursū medietatis ce
li videlicet parte septentrionali est annotata . libra
vero secūda ptem corpōis respicit scz renes z est
pncipiū ceterorū mēbrorū Scorpio vero loca libidi
nis respicit tā ex pte viri quā ex parte mulieris .
Sagittarius nates z ea pte q natura successiue dimittit
z posteriora respicit capricornus vero genua et
alia inferiora respicit . aquari⁹ vero tibias respicit pi
scis vero qd est vltimū . formationes pedum respicit
et plantas Et sic breuiter habitū est iudicium ex pte
te duodecim signorum

Hic auctor oñdit de alijs signis dicens ut patz in tex
tu . Nota lra vult intātū q luna existēte in talib⁹ sig

nis q̄ respiciūt illa membra vt patz in lra. in illis me-
bris nō d̄z fieri minuo sanguinis .I.

Et nō opprimetur aliquis illa ficta fore. nā fides h̄
in multis expimētis valeat inueniri. noscat ergo ex-
perimentū quūvis q̄ malum z venenosum ē tāgere ali-
quod membrum luna existēte in tali signo illius mem-
bra Et cā istius est. nā luna auget hūiditatem q̄ ex-
perit ad sensum. q̄ si carnes recentes ponantur de
nocte ad radios lune tūc ibi generātur vermes in car-
nib⁹ Et illud nō sp̄ apparet eodem mō Sz p̄apue in
speciali statu lune

Hic autor affirmat dicta sua p̄ expimēta Nota si car-
nes in plenitudine lune ponerentur ad radios lune
tunc creterentur in vermes z tūc magis q̄ in alio tē-
pore quia tūc luna est multū hūida. Et iō dicit autor
in speciali statu lune. Et hoc ptz si aliquis vulnera-
tus poneretur ad radios lune. hoc noceret sibi quia lu-
na augmentat hūiditates z sic hūiditas nimis fiet in-
censa. Sz si pōat ad radios solis non est nocuum qz
radij solis faciūt hūiditatem exalare Et sic existis ptz
q̄ semp in plenilunio mensis maioratur hūiditas
scz cerebri medulla z menstruum Et ideo tunc diffi-
cile est scire ap̄ hūiditatem cerebri nimis intesa.

Et illud sane intelligat aduertādum q̄ quatuor
sunt status lune s̄m Albertū in tractatu de statu sol-
et lune Luna vero in prima e⁹ in censione est calida z
humida vsqz q̄ est semiplena. post hoc tūc dicitur ca-
lida z sicca quousqz sit plena. deinde est frigida vsqz
est semiplena in decremento. Vltimo vero ē frigida
vsqz soli adiungitur Et in hoc statu maxime humect-
at hūida putrefaciendo. iōqz cum luna augeat in omni-
bus membris hūiditatem tūc ledere mēbrū cum ferro

est idem q̄ q̄uiter vūlnerare qz malū est hūiditatem
addere hūiditati Et sic p̄ oīs augmētatur nocumētū
Hic cōfirmat dictū suū Nota prima q̄dra corzūdy
aeri q̄ est calid⁹ z hūid⁹ z q̄ generantur in ista qua
dra fiunt sāguinei Secūda q̄dra ē filis igni calido z
sicco et tūc in illo signo generat̄ colecta. Tercia q̄dra
correspōdet terre que est frigida z sicca z tunc nas
cuntur melancolia Quarta q̄dra correspondet aq̄
q̄ est hūmida z frigida z tūc nascūē flegma Et secū
dū hoc dicūt aliq̄ q̄ si carnes ponēt̄ ad radios lunē
cum fuerit inq̄ta q̄dra tunc cū p̄uērentur i ver
mes quā in plenitudine lune qz tunc maxime est lune
hūiditas vigorosa Nota si aliquis doluerit in quarta
q̄dra tunc non d̄z trāhere sāguinē nec vulnerari in
cerebro. Rō qz tunc per illam vulneracionem hūmidi
tas augmentaretur nimis iō fieret nocuū in mēbro

Ciatis at̄ socj mei q̄uis q̄dam mulieres causā rei
h⁹ occultat. viri ignorant. tñ q̄dam mulieres bñ eff
ectū cognoscunt Et plurā mala exīsto opant̄ vt cum
vir est in coitu cū eis. accidit qñqz vis maḡ lesio et
q̄uis infectio ex infectione mēbris vis p̄ fecū apposi
per eas prō vt q̄dā mulieres l̄ meretrices docte sunt
in illa neq̄cia z in alijs filib⁹ Et si phas ess̄ dicere hic
q̄dam asserberē S̄ qz p̄pū meū creatorē tunc iō
de illis occultis ad presens nihil manifestabo
Hic ponit q̄dam notabilia Nō q̄ q̄dā mulieres sunt
caute z astute z accipiūt fery z apponūe vulue et il
lud fecū maxime ledit v̄gā virilē in coitu S̄ vir nō
p̄cipit p̄pter nimīā delectationē z dulcedinem vulue
postea tñ sentit iō maxime cauendū est ne fiat coit⁹
cum menstruosis mulieribus quia exinde hō posset in
adere leprā Et qñqz in magnam infirmitatē qz vene

transseunt a singulis membris ad testiculos. id testicu-
lis lesis cito potest lesi totum corpus. Unde dicit diascidus.
si mulierem menstrualem scienter accesseris totum cor-
pus tuum infectum erit. et multum debilitatus. quod vix in-
tra mensem verum colorem et fortitudinem rehabebis.
Et sicut liquorem vestimentis tuis adheret sic ille fetor
omnia interiora hominis corrumpit. Dicit enim veneabilis
proceras de naturis hominum mulierem menstrualem non
accedas quia ex isto fetore aer corrumpitur. et omnia inte-
riora hominis confundunt. Nota autor timet deum scri-
bendo secreta usque ad ultimum ne aliquis expertus
forte malum operaretur per illa secreta. .T.

Item de quarto statu lune papue possu-
de declarare predictum alio experimento quod sumit ex eo. quod
radix lune de nocte subintrantes fenestras et peruenien-
tes ad caput dormientis faciunt dolorem capitis et flux-
um reumatis Et causa huius dicta est prius. Com.

Item causa huius est quia tunc luna est multum humidior et
reuma causat ex superfluitate humiditatis. sicut facit cathar-
rum et quia humiditas lune perturbat humiditatem cere-
bri et augmentat ipsum gradum huius augmentationis fit flux-
us per nares Et si tunc illi radix inuenirent vulneratum us-
que ad mortem lederent ipsum id vulneratum persuadendum sit
a radice lune. .T.

Post hec vero ad influencias planetarum quos antiqui
vocauerunt deos nature super hominem ex parte corporis et
anime nunc reuertamur etc.

Post quod vero autor ostendit quod per planetas huius for-
ma fit. Dicit ostendit quod isti planete se habent ad fetum ex
parte anime vel corporis. sicut filii. Non planete bene dicuntur dei
nature. sed quia natura regit ab ipsis sicut regnum a
rege Unde totus ille mundus attingitur est superioribus locis.

Et tota vires 9e9 inde gubernetur Sz dices si pla-
te sunt dii nature qd tuc facit celum stellatum Dicat
q hoc est ca vniuersal nature z vniiformis Sed
planete diuerfificat effectū huius eorū motum Quā pla-
nete dicūt a planos græce qd ē planū huius error latie
non q in se errēt. Sz q ex eorū motib9 fuit diuerfi
errores in mūdo z in effectibus. T.

Atuer9 qui est fupior obfcurior z gūior z tardī
or alijs. facit natū qui sub eo nafcit fufcum in colore
ex parte corporis. z plenū incapillis nigris z duris z
caput turbidumz bñ barbatū Et talis hō. dñet sub
tile pectus z h3 scissuras in calcaneis figurāliter Et
huius dispositionem figuralem. huius vero animam natus
est multū pfidus z maliciofus. iratus. testis z malig
n9 vite. fetida diligens Et turbida veftimēta femp i
duens. Et nō est luxuriofus z in pluib9 venērem
minime diligens pmo naturalit abhorret. Vñ breui
tur notāndum. q scdm intēcionē mgei mei in illa fciē
tia experti. qcuqz natus fuerit sub faturno h3 oēs
malos dispositiones corporis zc.

Hic autor pfeqt intentū fuum. Et diuitur in feptem
ptes huius q fepte sunt planete Nota faturnus est fū
premus planeta z oplet curfum fuū i triginta annis.
ita q redit ad idē pūctū zodiaci a q incēpit. Et
huius ptolomeum faturnus maxime diftat a terra. ita
q ad illam ptem vbi tangit fperam iouis hō veniret
in qnqz milib9 annorū z i feptigētis z triginta qua
tuor ānorū z in feptuaginta feptem feptimanis z in
tribus dieb9 fupposito q diēta hoīs eff et decem mili
aria Et huius aftronomi os faturnus est tante magnitudi
nis q est nonagesies maior quā tota terra. Item
dictum est q faturn9 est multum tard9 in motu fuo h

83 sic intelligi qd in tpe longior complet cursum suū
Vñ saturn⁹ est bene tricesies maior sole quātū ad su-
um orbē Et sicut sol p̄trāsīt suam orbēz motu p̄prio p̄
30daia siḡ in vno anno sic saturn⁹ itīginta annis. z
mouetur ita velociter sicut sol. vbi igitur duo homi-
nes ambularent. vn⁹ per teīginta dies ambularet
30. miliaria. alter vñum miliare tunc alter q̄ ābulat
vñū miliare. ambulat citius nō tñ velocius ē in motu
eo qd in equali tpe p̄transit de spacio. scdm ph̄m sex-
tō ph̄icorum Itē nō lra dicit saturn⁹ facit natum suū
fulcū in colore. rō quia saturn⁹ est similis terre qui
a est frigidus z ficans z obscurus z niger z vtualiter
facit natū obscurum Itē facit natū cū pilis duris qz
est terrestris p̄plexionis z iō in fetu humores malos
causat z grossos a quib⁹ generant grossi pili. Itē
natus ei⁹ est tristis qz melancolic⁹ p̄plexionis est vir-
tualiter z melancolici sunt testes qz sp̄ inclinant se
ad terrā Itē nat⁹ ei⁹ ē piger i m̄cessu. quia ip̄e est grā-
uis sicut terrā z iō difficulter mobilis Itē ip̄e nō ap-
petit coitum qz ficans est z si vult appetere posset v-
ti calidis z bñ oditis z humidis cibarijs Itē ille na-
tus sp̄ est inuidus z puidus qz nullum h̄z gaudiū h̄z
per melancolisat z zius sumnia vt in plurimum fiūt
vera sicut videmus in fatuis q̄ dicūt sp̄ futura p̄fan-
tasias z melancolias. Et ip̄e sp̄ cupit sedere i āgulo
solitarie Itē nota lra dicit qd ip̄e h̄z calluras i calcane-
is .i. diuersiones i pedib⁹ circa anteriorem p̄tē sicut
equi z calcanea est vn̄ pars pedis in anteriōi par-
te qua p̄mo terram calcamus zc

Textus

Jupiter vero stella regularis existēs. pia. dulcis.
et lucida z tpata z p̄spera. facit natū optimū. qz
nato sub eo dat faciem pulchram. oculos claros et

barbam rotundam. Et figurat duos dentes superiores magnos et equaliter diuisos Et dat homini colorem album rubeo permixtum in facie. et facit longos capillos Secundum animam facit natum bonum et honestum. diligenter legem et honestatem. Diligensque vestimenta pulchra et ornata Et delectabiles sapore et odores ei placent. Et erit misericors. laetus. iocundus. et virtuosus et verax. in sermonibus.

Donit de secundo planeta qui dicitur iupiter. Quando huius astronomos complet cursum suum in .12. annis ita quod sub quolibet signo moratur ad unum annum Unde huius astronomos. Iupiter multum distat a terra quod ad illam partem ubi est propinquior terre homo veniret de terra in duobus milibus annorum et in quingentis viginti sex et quatuor septimanis et quingentis diebus supposito quod dieta esset decem miliaria. Et magnitudo eius est talis quod quingentesies est maior terra. Item iupiter dicitur fuisse ille qui expulit patrem a regno. sic iupiter expulit operationem saturni. quod sibi contrarium est per totum. videlicet. in terra quod huius astronomos qui nascitur sub ioue pueniet ad multos honores quod facit faciem pulchram et facies est nobilior parte corporis. unde iupiter plus laborat in facie quam in aliis membris Et facit hominem album rube dine permixtum quia ille calor est pulchrior inter alios quod ille color est sanguineus Item facit barbam rotundam. quod rotunda figura est nobilissima figura ex .11. celi Et ideo caput rotundum est diligendum ideo nutrices solent aperire et rotundare capita puerorum Item facit capillos longos quia facit natum calidum et humidum. humiditas enim cum calore est causa longitudinis puerorum Unde est superfluum et residuum humiditatis quod erit per poros Et ideo qui habent longas barbas sunt bone complexionis et qui cito barbescunt est fig

num bonę complexionis Itē natus sub ioue est bonus
hum animā fidelis z addiscens. coitū appetēs z bene
potens grā caloris potens in ope grā humiditatis
sufficiētis z bene capit singula q̄ audit. qz habz spūs
abiles z satis huīdos Vñ huīdus bene recipit quia ca
lidus iō bene delectatur. z non est piger

Mars cum sit inpatius in caliditate z siccitate Itē
secundū h̄ facit natum suū rubei coloris cū q̄dam ad
ustione z obscuritate sicut videt̄ i istis q̄ passi sunt
a sole z hz paruos capillos z paruos oculos et totum
corpus hz cūrum z grossum aliquāliter Secūdū ani
mam verō fallax. inostās. inuerecūdius. irascibil̄ p̄di
tor. discordias z bella seminans. z supbus erit
Hic exēqtur de tercio planeta qui dicit̄ mars Nota
mars mouet̄ sub sodaleō talit̄ q̄ aplet cursum in dū
obus ānis Et distat a terrā q̄ ad illam p̄m ubi p̄i
q̄or est terre hō veniret in q̄dringentis z nonaginta
annis z vnde cum septimanis z quatuor sibus suppo
sito q̄ diēta hoīs esset nouem miliaria . Itē nota
caliditas z siccitas sunt cause adustionis z crispitudi
nis cōmū Vñ nati sub marte habent paucos cenes
cā siccitatis z hnt cūuos seu crispas cenes grācia
adustionis Itē nati sub marte est rubei coloris cū
q̄dam obscuritate. quia color rubens cā ex eo quia
calidum agit in huīdum z cōsumendo huīdū relinquit
siccum sicut videm⁹ qñ dñt abuei lateres q̄ ante cō
bustionem nō sunt rubei h̄ postea cōsumptō huīdo effia
unt̄ rubei z isti nati hnt paruos oculos quia oculus
est membrū in q̄ viget humiditas quia ocul⁹ est aq̄e
nature ab extenseco 2º de anima qd̄ p̄t; si ledit̄ exiē
aqua. z quia mars est calidus z siccus iō nō p̄t for
maē magnos z pulchros oculos Itē mars induat bel

la quia efficitur cerebrū ⁊ cor intēdit ⁊ sic ira geneā
tur Ira enī ē accensio sanguinis circa cor. ⁊ iō mars
hū antiquos vocabatē deus belli Itē est fallax. hācō
quia est sicc⁹ ⁊ calid⁹ ⁊ sic vt semp ē iracund⁹ et
cogitat de malo vt fallat hoīes ⁊ perdat. Itē satis
bipetit coitū quia calid⁹ ⁊ modicū p̄t. quia caēt hu
militate ⁊c.

Sol q̄dem regularis stella existēns. lumen mūdi
et ocul⁹ vocatus. natū sub eo facit carnosum et faci
em pulchram ⁊ oculos magnos colore album cū qua
dā rubeōme bñ barbarū ⁊ longos capillos Secun
dū vero aiām vt q̄dam scribūt facit p̄pocritā ⁊ malū
Iustum in exteriori p̄te apparentē. ⁊ facit hoīes m̄
tū scientes hū aliquos S; inueni aliquos dicentes.
q̄ natus sub illo planeta est regularis religiosus p̄
funde deuocionis. sapiens. diues. diligens bonos ⁊
deprimens malos.

Exeq̄tur de q̄eto planeta q̄ dicit sol. vñ sol de sui na
tura est planzta calid⁹ ⁊ iō influīt nato sub eo calore
⁊ est siccus sed t̄pate Vñ dīceres si sol est siccus sicut
mars quare non influūt eūdem effectū. Dicendum
q̄ ppter caliditatem ⁊ siccitatē sol v̄tualiē ē hūid⁹
⁊ nō siccus nū t̄pate Itē sol hū antiquos dicebatur
p̄ deorū quia sol est p̄cipiū vite influens eē omni
um rei. ita q̄ sol per e⁹ accessum et em̄s p̄zeū n̄m in
fluit fertilitatē ⁊ generacionem. Et post e⁹ recessum
V. de⁹ arescere ⁊ terram fieri aridā. et in q̄libet signo
manet q̄draginta dies ⁊ cursum suū perficit in vno
anno. Et hū astronomos tātū distat a terra q̄ ad il
laz partē vbi p̄pior ē terre hō veniet in q̄dīgētis
et eriginta ānis et in viginti sex septimanis et in duo
bus diebus ita q̄ dicta ciuisset. 10. miliaria Itē no

ea nātis sub sole est p̄poc̄ta et ab p̄pos quō d̄ ē sub
z cēsis aurū quali h̄ns malū sub auro .i. sub bona ap
parenca. vñ v̄sus Omnis p̄poc̄ta facietenus est he
renita Item calefacit t̄pate et iō facit nātum sub eo
magne sapiēcie quia calor saltem moderatur est in
strumentū opandi v̄tutes anime. quia calor facit spi
rit⁹ agiles z p̄mtos Itē dicunt q̄dā natus sub sole li
benter vult mitti in ep̄ilium q̄a amabilis ē z iocūd⁹
iō deus p̄uidet sibi de omni bono Itē sol secūdu p̄to
lomeum in centilogio suo dicitur esse octies maior q̄
tota terra

Terria

Venus est stella beniuola z facit nātum pulchrū
z maxime oculis z supercalis carnosum et mediestar
ture Secūdu animam dō blādum z eloquentē. musi
calia diligētē voluptatē gaudiū z corcā desideratē
Prosequit̄ de q̄nto planeta qui dicit̄ ven⁹ vñ ven⁹ h̄z
plura noīa. p̄mo dē venus a venerādo q̄a antiqui ve
nerabāt eam cā amoris Ecā dicit̄ lucifer q̄ de mane
lucem indicat q̄n̄ p̄cedit solem seq̄ndo de vesp̄e dicit̄
tur hysperus q̄ vesp̄rū de nocte induat solē t̄n̄ seq̄n
et h̄z colorem cādentem z fulgētē inter fidēra Et com
plet c̄sum suum in trecc̄tis triginta octo diebus Et
venus est in magnitudine sicut est vna pars de vi
ginti octo terre Et h̄m astronimos tantū distat a ter
rā q̄ ad illam p̄tem vbi p̄inq̄or est terre h̄o veniret
in quinq̄ginta z quīdecim annis z .iij. septimanis z
i vno die supposito q̄ dieta hoīs esset decē miliaria
Nota venus est calid⁹ z hūid⁹ virtualiter Et facit
nātum luxuriosum z pulchrū q̄ grācia caloris facit
nātum appetere z grācia humiditatis facit ipm posse
i ope Itē facit natio diligere musicalia quia musi
ca est vtilis p̄ cātābb⁹ z ip̄is amatorib⁹. Itē nō sup

pōsito q̄ ven⁹ z saturn⁹ veirent h̄m oppositum tunc
natus illo tēpore nō esset omnino malus nec omnino bo
nus sed medio mēse haberet qz bonitas veneris retar
dat malicia; saturni q̄ntum potest z si fāt ibi mediū

Mercurius quē astronomi solē assequi asserunt et ex
radijs strahi facit natū cum corpore goli satis pas
sive persone z barbe pulchre Et raro h̄m aīam eī sapi
ens. z subtilis phīam diligens Et studium boni mo
ris. z pfecti h̄monis z ille multos adq̄rit amicos. et
tū non multū fortunatus in eo bona p̄silia vigent ve
rax z null⁹ puidie ex ps modulationibus. z nō p̄sca⁹
i. sōaus in malo.

Commentum

Hic asequitur de septo planeta q̄ dicitur mercur⁹ Nō
mercurius sp̄ gdiē cum sole z nunq̄ ab eo. distat am
plius quā triginta gdi⁹ Colocē h̄z radiēte raro p̄
ter vicinitatē sol̄ videt⁹; tū in meridie mediātē sp̄
eculo videt⁹ Et dicitur mercur⁹ q̄si mercatorū kyros
i. dñs qz mercatores idigēt eloq̄ntia vñ mercur⁹ di
cit⁹ de⁹ eloq̄ntie Et p̄plet cursū suū in tēp̄tis triginta
octo dieb⁹ ita qz modicū mīn⁹ quā p̄ annū Et q̄nti
tas mercurij est sicut vna ps de viginti duobus mi
lle ptib⁹ terre iō est stella pua Et itā dicit qz mercu
rius strahit a radijs solis Rō qz p̄tinue mouet sub so
le Et p̄pter radios solis videt⁹ non p̄t qz lumē mai⁹
obfuscet mīn⁹ Itē nat⁹ sub eo diligit phīā qz facit
natum subtilē h̄m animā iō diligit subtilia Itē mer
curius facit hoīem loq̄cē multas infirmitates p̄atē
z ip̄c est bon⁹ p̄sili⁹.

Textus

Luna cū sit v̄lo cioris mot⁹. facit natum vagabū
dum. v̄rus h̄mone null⁹ seruici⁹. z fāt iocūdum. et
medio cee statire et habet oculos nequales scz vnū
maīorem reliquo

Exequitur de ultimo planeta q̄ dicitur luna. Nō septio z
ultio q̄ luna ē velocissimū mot⁹. iō nat⁹ e⁹ ē fagus
z nō p̄t durari ī aliquo seruicio l̄ officio Et q̄ luna ē
velocissimū motus p̄t q̄ q̄nto planeta ē inferior tā
to cit⁹ mouet. vñ luna oplet cursū suū ī viginti sep
te dieb⁹ z octo horis Et h̄m astronimos tātū distat
a terra q̄ ad illam p̄tē vbi p̄p̄ior ē terre sc̄z ad con
cauū orbis lune hō veniret ī. xij. annis z. l. octo seti
manis z ī trib⁹ dieb⁹. supposito q̄ e⁹ dicta esset. x.
miliaria Nota luna h̄z lunē a sole. z q̄ cūc̄t cū so
le tūc h̄z maiorem vigorē z vim vt ī nouilunio z ī
q̄lib⁹ mense anni oplet cursū suū p. 12. signa Et ī lu
na videmus maculam z cā h̄z ē p̄ amētatoe. 2°. celi.
quia luna est corp⁹ rotundū et rarū ī mē densum
ex nubibus Et iō ī medio p̄pter raritatē nō p̄t reuer
berare lumen sol. z sic penetrat ipm ī medio z p̄ h̄ p̄t
obscuritas

Textus.

Et scēdū q̄ oēs stelle z alie p̄tes corporis sup
celestis illa officia diuinit⁹ ipsa exequūt z semper sic
agunt z sic nūq̄ impediūt quātū ē ex parte earum.
Et iō si phas est dicere h̄m ea q̄ dicta sūt omia infērio
ra a supiorib⁹ reguntur Et iō illa q̄ diuino sacrificio
z bestiali p̄molationē z alia q̄ ī mundo sunt non
p̄nt remoueri ab actione corporū super celestiu dāciū
vitam z mortem.

Hic autor ponit vnū notabile quia p̄r⁹ dictū est q̄
nat⁹ sub diuersis planetis diuersimodē regitur z pro
ducit Diceret aliquis quō l̄ q̄re sunt stelle sic ordina
te. h̄ndetur q̄ per naturam diuinam talis ordinatio
facta est. deus enī sic ordinauit domū planetarum
Et illud p̄t. xij. methaphisice. Et autor vult q̄ per
ieiunium z sacrificium bestiarum nō p̄t remoueri curs⁹

planetarū illud pbat qz motus celi est semp vniformis z regularis vñ. phicoſum z ſemper inuariabilis ſicutg de9 inſtituit ab eterno ſic ab etno l' ieternū p manebit. S; dē sapiēs dñabitur aſtris ſecūdū theologos hoc non eſſet niſi curſus planetarū z effectus ī pediei poeſſit hieſpōdetur qz sapiens ſic dñabitur a ſtris qñ videret aliquē effectum ſaturni de neceſſitate vt frigiditatem tūc p̄t ſe cauere a nocumento. S; non poteſt īpediei eorū effectū ſimpticat quoniā īta ſemper agūt Et autor loq̄t naturalit̄ cū dicit qz p ſacticia n̄ p̄t remoueri effect9 planetaz qz teolog9 tenet ibi oſſoſitā p̄tē qz oīa ſunt ī potētia dei et de9 agit libere z ſepe exaudīt preces cūſti fidelium.

Ex iſtis verbis ſic forte aliquis crederet me ſic capere in duplici peccato primo qđ ē quid ſtatim viſa ſuperficie verborum cluderet ex eis verbaliter oīa de neceſſitate venire Secūdo qz me occultorem cūſtiane fidei vellet dicere. Et neceſſarium de iſtis narratum ſit planetis

Hic enīd; cūdam queſtioni qz aliquis poſſz auderi Ex dictis nanqz patet qz omnia ex neceſſitate veniūt quia eueniunt iuxta curſū planetarū. z ille n̄ p̄t īpediei huius autorem Vñ oīa bñ eueniūt ex neceſſitate condicionata ſed non abſolute hoc ſic declarat quia quelibz effectus de neceſſitate euenit ſtantibus ſiſ cauſis neceſſariis z īfallibilibus. vt dicit ariſtoteles 2° poſteriorum. ſed quia materia qñz eſt in diſpoſita iō eorū effectus īpediuntur p acciēs Et ſic ſuppoſito qz v̄tus planetarū in tali ſigno inducat motū tñ adhuc hō p remedia poteſt oſeruari. z ſic materia nō ē diſpoſita ſeu apta ad talē effectū Ex illo patz error illoz q dicūt oīa euenire de neceſſitate ſtellarū.

Tāt ea q̄ dicta sūt lucidior lumine cognoscantur
z quō aliquando plures fet⁹ fiunt in matrice z plures
pueri nascuntur sicut duo gemelli. opportunum est
modicum transgredi ab hoīs generatione z vidēdum
de generatione aīalium imperfectorum q̄ non ē ex semī
ne sed putrefactione generantur Iuxta quod notā
dū q̄ illa aīalia imperfecta sicut musco z filia nō semp
eodē mō generāt sicut perfectā aīalia. qz per decessiōē
seminis nō generāt sed ex putrefactis. vtz q̄rto me
thaphisice.

Capitulū rectum in q̄ autōr agit de formatione fet⁹
in vtero Et primo facit digressionem a pposito. Se
cundo regreditur ad ppositum. ibi. respōde⁹ z dicam⁹
Nota q̄ muste z araneae sunt aīalia imperfecta. z non
sunt de pfectione vniuersi S; tñ nō omnino frustra
iō qz natura ipsa ordinauit vt malos hūores absorbe
ant z vt eo meli⁹ hoīes a malis hūorib⁹ pseruarent

Utūāt aīalia eadē ex semine vel sine semine gene
rantur. Dubitatio est apud plures. opinio enī au
cenne ca⁹ z libro de diluuijs est. q̄ eadem animalia ex
semine z sine semine generāt Et hoc declarat quia di
luuium fieri p̄t adhuc vltē z in tali diluuiō corūpere
tur oēs viuentes. corruptisāt omnib⁹ viuentib⁹ fie
rent influentiae in cadauera mortuorum q̄ putrefacta
sunt. z tūc ex virtute celi generabūt eadē q̄ prius fue
runt. ita q̄ vnū generatur ex putrefcīs. z aliud per
decessiōem seminis generabit sibi simile in spē z declāt
possibilitatē huius ad sensum dicēs Capiantur capil
li mulieris mentuose z ponant sub terra pingui vbi
ia cuit finis tēpore pimali tūc in vere siue estate va
lescente calore solis generabitur serpens longus z for
tis. Ille ultra generabit sibi similem in specie per de

effluuio seminis Et illud idē declarat in mure q̄ tpe
suo q̄dam mus erat fact⁹ ex putrefactione ⁊ illa vlt̄
sibi generauit filium in specie ex semine plures rōnes
p̄nt adduci ⁊ sufficit quod dictū est qz longū esset
omnia incidenda ab illam materiā enarrare

Hic autor mouz dubiū et sic q̄ ponit op̄mionem auicenne ⁊ rōnes e⁹ Secūdo reprobat illam ibi. breuitatē
illam ⁊c Nota auicenna posuit datore formatum vt
ptz p̄ amētatore xij. metaphisice ⁊ q̄rto Et iō ip̄e vlt̄
tra posuit q̄ vltus diuina mediante motu planetariū
possit infundere formas ⁊ dare esse ⁊ tūc vlt̄ra ex pu
trefactione reb⁹ generatis illa vlt̄ra generat sibi si
milis sicut etiā posuit si vltus solū in terra p̄ducat pla
netā q̄ ille vlt̄ra mediante fructu ⁊ semine possit p̄
ducere aliū planetā Nota q̄ cenes mulierū mēstruo
sariū sunt multū hūidi ⁊ grossi ⁊ venenosi ⁊ iō si isti po
nant sub pingui terra in hyeme tunc generabūtur
hūositates ⁊ venenositates p̄ v̄tutē solis ⁊ p̄nt v̄ti
in serpentes ⁊ sic dicē q̄ basilisc⁹ fiat artificialiter
iū fumo ex ouo vñ sim⁹ ē terra piguis arphimata hūi
ditate repleta Et iō facit aliquid fructificare vñ in te
ra arida ⁊ sicca illud non h̄z veritatē Item in hyeme
cū sim⁹ ab intra est hūid⁹ ⁊ calid⁹ sufficienter qz fer
g⁹ cūstans nō p̄mittit calorem in natū exalare ⁊ re
cedere Nō m⁹ q̄ generat ex putredie terre est grossi
or alio mure generato p̄ de effluo seminis. Et ille h̄z
caudē maiorem ⁊ ē multū venenosus qz materia fuit
p̄uēda valde ex q̄ ē p̄duct⁹ Item auicenna posuit q̄n
dam vitulū creauisse de celo quem dixit generatum
Breuitatē ad illā fuisse in aere ex putrefactio ē
op̄mion⁹ dicēdū ē q̄ n̄ ē v̄a ⁊ rō est secūdam phm viij
phicorum sicut aliquis h̄z ap̄ciā materiam sic ap̄ciū

h3 agens qz tali materie ē talis forma. qz ali9 ē act9
materie z ali9 est act9 forme vt dicit. viij. metha.
Et tñ illa aīalia hñt diuisas formas et materias z p
oīs diuisa agentia z generācia hēbunt In cō. n. phi.
viij. phicoīū ē qd eadē aīalia salte hñt spēm pñt fieri
ex semine z sine semine sicut sanitas qñz fit ab arte
qñz a natura S; in hoc differt ab auicēna q̄ apt. qd
nunq̄ aīalia pfcā sñ semina fiāt hñt at ph3 hñt nō ē vñ.
differt at ab eo qz hñt doctānā phi. i. metheroīum
Diluuīū vñ est impossibile apud naturā fieri. tā p
ignem q̄ p aquā h9 rōm dicit albert9 qz diluuīū fit
ex ostellacōe humectante iō si ostellacō hūectans re
spiciat vnā partē terre tūc alia oppositā terre respiciat
aliā partē sc3 ostellatio deficcās Et qñtū vna hūe
ctat i vna pte tūc alia deficcāt i alia pte. iō impossibi
le est qd dicit auicēna
hic auctor in pbat
auicēnam l' opinionē auicēne Et nota rōm dmentato
ris p bādo qd generatū ex semine dicūt specē sic qd
agens ē diuersum z recipiens diuisū z tunc receptum
erit diuersum. h3 a p̄pagatis z a putredīne generatis
sic est. qd materia est alia sc3 semen et putredo. Item
agentia sunt duplicia sicut vicus solis et stellarum
cu n calore. incorporatā in putrefactis ab vna par
te. Et agentia a quibus semina descendunt ab alia
pte sc3 in p̄pagatis. sic illi duo mures differūt specē.
Et si serpens fit z generatur a cūmb9 z vltra aliū
generat per deasīonē seminis illi dñt specē. Nō i
possibile est fieri diluuīū vñ qz planete non pñt sic
occurrere. S; bñ fit diluuīū p̄ticula x vt si oēs plane
te occurrerent in hoc frigidō signo p̄stium qz illud sig
nū est sūme frigidū iō atigere posset Diluuīū tñ ge
neraret in vna regiōe quam illud signū respiciat Et sic

Nō p̄t fieri nisi miraculose legiē .n. q̄ factū fuit di
luuiū v̄le p̄pter maliciā hoīz . de illo hic nihil ad p̄po
sitū cū naturalē loq̄mur Ex dictis nota p̄ expigēciā
videm⁹ nos q̄ tpe p̄emali in vna regione pl⁹ gene
ratur de aq̄ z in alia regione opposita vbi ē estas pl⁹
generatur de aere z igne secūdu cursum planetarū

Respōdeam⁹ z dicam⁹ q̄ q̄dā sine semine generāē
z causam hui⁹ generacionis reddīt p̄h̄s q̄rto methē
rōrum dicēs calor disgregans corpus mixtū facit p̄
hoc q̄ subtile extrahit z relinq̄t grossū z n̄ ē absolute
calor Sz ē virt⁹ stellacionis z celestis Et p̄h̄i itē co
est q̄ materia ex q̄ aīal sine semine nascitur est aliq̄
humiditas subtilis i q̄ quidam calor naturalis sepe a
git ex pte celi q̄ dum p̄portio nat⁹ est materię .i. quā
quidem materiam forma talis animalis d̄z intro ducit
hanc humiditatē calor celestis iā dictus segregat a q̄
libet parte grossi terrestris z secūdu intentionē phi
losophi . vñ methaphisice hec generacio ē vniuoca sal
tem v̄tualiter nō at formaliter p̄ hoc soluit dubitā
quā q̄dā faciūt dicētes oē quod generatur vniuoca
ex sibi fili generatur in sp̄e verū ē v̄tualiter Circa h̄
notāduz q̄ ex eadem materia plurā animalia imper
fecta nascūtur vt ex stercore eq̄ nascūtē muste ves
pes z plura similia diuerse speciei z diuersi coloris
z figure generātur

Hic soluit dubitacionē z r̄ndz secūdu intentionem suā
Nota secūdu Albertū talis ē modus generaciōis
animaliū ex putredine q̄ calor sol⁹ q̄n p̄tēditur vsqz
ad materiam putridam tūc extrahit humidū subtile
ac illa materia z generantur q̄dā pellicule exterius
ita calor interior nō p̄mittitur exire z tunc v̄tute so
lille calor q̄ est in materia putrida petit exire z in

pediē et ex tali motu sursum et deorsum generatur quā
spiritus pulsans mediante quo spiritu vita producit in
tali materia. Et si querit utrum ille spiritus pulsans sit sub
stantia vel accūs Dicendum est quod est substantia quia mediante
virtute formativa ille spiritus agit et quia agens non nisi me
diante substantiam producat ideo necesse est illum spiritum esse substantiam
nam Et ille spiritus est corpus subtile generatum ex sub
tiliori parte materie putredinis. Sed dubitatur utrum
ille spiritus sit animatus vel inanimatus. Respondendum est quod ille
spiritus non est formaliter animatus sed virtualiter quia educit animam
vivere effectiue de illa materia putredinali. Et ideo dicit
aristoteles in. xij. metaphysice. in illa digressionē
ubi implet auctorem platonē et theūmixtū. quod ex
putredine generatur tane Sed autor dicit calor solis
atrahit humidum a putredine. probum per experientiam.
accipio unum mucem putredinalē et ponam in locum ubi
sunt eadem solares in vigore inuenio quod calor solis facit
exalare totam materiam muris ita quod ibi nihil remanet nisi
pellis Nota generatio. vij. metaphysice diuiditur
quia quādam uniuoca quādam equiuoca. Equiuoca est quā
formale generas. et gemitū dñt spē ut si generatur
mus de terra etc. Uniuoca ē quā generas et gemitū cōue
nient in spē ut hō generat hōiem vel equus equum
Et ex illo solū dicitur phi. vij. metaphysice quā dicit.
omne quod fit a fili suo. in spē fit. verū ē de generatio
ne uniuoca sed non equiuoca. Nota animalia generata
ex putredine non habent semper eundem colorem speciem
vel figurā Rō est quia ista animalia dñt spē inō quā
dñt spē etiam dñt differre figurā et in colore natu
rali quia ista consequuntur formam.

Causa autem diuersitatis illorum animalium est diuisio
seminis in matrice et illud ē verum principaliter in ani

malibus pfectis Et est notādū qđ in matrīce mulieris
plures sunt cellule qñ tūc semen deorsū a patre sic collī
gitur. qđ in vna qque cellula matrīcis semen sic recipi
tur tunc est mod⁹ generacionis pluriū fetū et il
le modus generacionis. respectu animalium imper
fectōrū acapit hīc ita qđ inest aliqđ loco matrīcis et
aliqđ loco seminis Et iō talis hūiditas diuiditur per
loca eductionis fet⁹ in putrefactis Et iō multiplicā
tur talia animalia Et cā similitudinis taliū aialium est
similitudo hūidieducti de corp⁹ in ptes hōg⁹nias. Et
diuersitas speciei taliū aialiu fuit p oppositū scz p hūi
dū eductū in ptes eutrogemias.

Hic autor iferre causam qre āqñ plures pueri nascūtē
vñ plures sūt cāz pluriū fetū pticularium.

Prima est diuīsiō seminis in cellulas z nō ē sufficiēs
qz exptū ē per obfiteres. qđ semel vna dñā pep̄ erit
massā carneā otinēte septuaginta figuras hōim mō
certū est qđ nō sūt tot cellule matrīcis.

Secda cā ē abūdācia seminis z tūc diuiditē z spargitē
z sūt plures fet⁹. Tercia cā ē qz qñ mulieres in coitu
nimis mōuent se z tūc arcūdispgitē semē z fiunt plu
res fetus.

qđ āt qdā animalia generātā sūt longa z stricta z
qdā breuia. hoc ē ex diuersitate opletionis. qz ex
colecico calido z sicco generatur corp⁹ longum strict
tum z gale eo qđ color in eo multū extenditur. Ex
flegmatico frigido z hūido genrat al breue z latum
quia hūor aque⁹ est multū dilatabilis z frigiditas n̄
multum extendit ipm Sz ex sanguineo calido et hūi
do generatur animal medium inter lozum et breuē
propter calidum z hūidū tpatū. Sz ex melancolico
generatur animal strictum z breue qz frigiditas nō

permittit ipm extendi z siccitas nō permittit ipm di-
latari Ex colesco at accidētali z adusto generatur
animal lōgū z valde gale qz feruor caloris eius mlt-
tum extenditur z siccitas mediata attenuatur Et ē
notādū qz colesco z crocei coloris. ut frequēci⁹. Et
sanguine⁹ cybei coloris. Et melancolic⁹ nigei colo-
ris Et flegmatic⁹ albi coloris Et quorum natura p-
mixta fuerit horū z qualitas. Et color necessario p-
mixt⁹ erit Sic g⁹ in h⁹ cā habem⁹ modum genera-
onis animalū impfectōrū z quō plures fet⁹ simul fi-
unt tā impfectis qm in impfectis z quare aliquod al-
est longum z aliquod breue

Hic autōr oñdit cām qre qdam animalia generata
sunt lōga z breuia z satis patz in textu Nota nullus
homo alit q sit pur⁹ colesco l flegmatic⁹ z sic de a-
lijs Sz oēs mixti Sz vn⁹ bñpl⁹ hz de sanguine qz
alter qz nullum ē animal in quo elemēta eqliē dñae
vt pbat auerrois primo celi qz si hoc eēt verū hō ubi
eumqz poneret amisceretur qz est impossibile zc

Nūc at ad sup⁹ dicta de generatione z formaōe
embriōis in vtero materno Sermonē nostrum ducet
tām⁹ z de mō exit⁹ dicā⁹ Et pmo vidēdū ē quō iste
tres potēcie anime scz vehetatiua sensitua z intellec-
tiua veniunt ad materiam fet⁹ siue quō ordine. Iux-
ta quod notādū qz illud ē alteri⁹ negociū qz pñs
materia requirit qz respiciat scām libei de animalib⁹
en aliquñtulum de ipō breuiter tāgam⁹ aliqd

Hoc ē capitulū qrtū z ē de creatione fet⁹ Et pmo p-
mittit qdam necessariū Vñ dicit lra quō ordine. quia
inter istas potēcias est ordo pfectionis z omnitatis.
Et iō dicit omētator pñs met haphisicē in de erroib⁹
qz pñmo respiciunt z accipiūt forme vles z postea

inim⁹ vles vsqz ad determinabiles g° sp ē ordo 2c.

Sperma vero collectum in matrice mulieris augmentatur statim qñ infusum est ei ⁊ qñ matrix bñ est clausa Sz alimētum est potēcia uehetatiua quia spē mate deaslo a pē vel a generante dimissa est ista potēcia uehetalis. 2° ptz. ij. de anima quia potēcie uehetatiue sunt duo opa scz generare ⁊ alimēto ut qz planta generat plātam. aīal vero aīal. Vñ videt q ab illa aīa fluat virtus generatiua. postea vō tē pore subsequēti hīn exigēciam nature supaddit matre eie anima sensibilis. et postea aīa illius spēi vel illi⁹ Et ille vtutes scz uehetatiua ⁊ sensitua distinguē per operatōes q̄ vltra dēnt per obiecta. ⁊ nō dēnt ille due potēcie scilicet uehetatiua ⁊ sensitua ita q sint due potēcie distīte est enī vna ⁊ eadem essēcia a q̄uis non eodem mō. 2° dicit phs. pvi. de animalibus. embrio. p̄mo viuit vita plante. scdo vita aīal 3° vita hui⁹ speciei vel h⁹ Etiam addit in homīe virtus intellectiua q̄ non generat a materia sed a celo et est de foris infusa vnde est finis et perfectio omnium formarū existentium inferius. Id cōuenit apud medicos dici q p̄ia vita est latēs ⁊ occulta. media apparens ⁊ manifesta Ultima vero excellēs et glōiosa a p̄ima est sensus naturalis. a scda sensus aīalis a quo sensus vīsus auditus ⁊c. a tercia vero est sensus spiri tualis a quo interpretatio. discetio. persecutatio. ⁊ sic de alijs.

Hic autor oñdit intētum suū oñdendo quō iste tres potēcie veniūt ab materiā Nota spiritus ē semē vi ui est quodamō vitalis quia viuit vita hoīis Et qñ istud recipit in matricem viuā ⁊ calidam tūc opat in semine mulieris. Et vtus generatiua p̄mo generat

pelliculā secundā cū semē in voluit et sic continue
se mouet ad semē mulieris et penetrat in materiam
longā latā et pfūdā Et incipit ibi virtus formati
ua generare spūs pulsantes et pulsatiles et i eo qd ge
nerat illos spūs pulsantes facit materiam viuā et
format venas et neruos in quibus currūt illi spūs vñ
spūs et vene pulsatiles l' saltē apportionabiles e9 in
ueniuntur in arborib9 et plātis . et tunc materia sic vi
uente vita spūtuū qd vegetāt illam materiam tunc
anima sensitīua recipit in illa materia. Et tūc in hoīe
materia stante sub anima cogitātua qd est vltima fo
rma materialis p virtutē dei et celi In intellect9 infundit9
et introducit9 . vnde loqndo tā phisice quam theoloi
ce intellectus non educatur de potencia materie quia
intellectus non est corpus nec vīt9 in corpore per
amentatorem tercio de anima amētō qnto et quarto
S3 theoloice loqndo tūc aīa est forma subālis corp
oris hūmā dās sibi esse subāle S3 auerrois ponit qd
intellectus copulantur nobis solum a generatione et
p copulationē fātafmaticā sicut nauta nauī p nauī
gacionem et poit qd sit vna in hoīb9 omnib9 . Et ille
articul9 ē ab ecclā adēnnat9 qd n. hoc credūt saluati
non pnt Et p hoc tenent potētissime aristotile esse cō
demnatū qz in illa oppinione videt9 mortu9 fuisse ita
qd ad mī9 dubitauit sic qd nō firmiter credidit quēlibz
hoīem hē distinctū intellectū a deo creatū sicut videt9
i3 et 2 de anima Nota illa forma dicē educi de mate
ria qd extēdit9 extēsiōne materie ita qd tota est in toto
et pars in pte extēsiue vt omnia sensitīua in corpore
pedali pedalis et in semipedali et semipedalis licet sit
tota in toto vīualiter Nota autōr videt9 poni illud
qd potencia vegetatiua sit pro aliquo tpe in materia

p quo non est sensitua illud ē verū manifeste. ita q
prius manifestant opera h9 potencie qui pri9 appa
ret fetū nutreū z augmētari aīquam sentiat z moue

¶ ps 80 egress9 ab utero matris ut free at.
qñq9 est in nouo mense. qbusdam tñi. viij. qbusdam i
Decimo z qbusdam in vñdecimo z non vltra. quedam
vero mulieres solēt parere in sc8o mense et abortiue
id est naturā hoīs nō producūt sed aliquam materiā
carneam vel lacteam Illud at accidit eis ppter plūa
ut z qz materiā mēstruorū corrupta est fil l p nīmū
motū p quē rumpiē matricē l ppter alia mala Et iō mei
trices z docte muliere s vel helene in hac arte quādo
sencunt sempregnatas mouēt se de loco ad locū. de
villa ad villam. z ducunt choreas z multa alia mala
z vt frequē9 multū cocūt. z luctantur cū viis q p
motum liberētur a cōceptione. cupiūt coitum vt per de
lectacionem obliuiscāē dolore qui generatur ex de st
ructione fetus

Hic autōr exeqtur intētū suū de egressu fet9 Nota
omnis fetus q egredit in nono mense vt sepi9 viuit
ille fetus est bñ matur9 z satis fortis qz nonus mens
correspondit ioui. Iupiter autem est beniuol9 placē
ta sez calid9 z hūid9 iō est ministrator z nuncius vi
ta at consistit in calido z hūido

¶ Item autor dī
at qñz in vñdecimo mense fit egressus z illud non est
verū h mulieres decipiuntur in cōputacōe qz qñz cōpi
unt vñam massam seminis z p9 aliā qñdenā ipregnā
tur z tūc putāt se cōcepisse prius. vñ illa massa prius
cōcepta enācē z emittitur tpe vere cōceptōis. Nō qñ
puer pñō egredit tūc poit digitū ad os ex sue natūe
exigencia Rō qz puer erit de matrice tanquam de
balneo calido et tunc veniens ad aerem sentit frig9.

iō ponit digitū ad os calidū Item quando nascitū tūc
sonat qz patitur ab aere frigido Et si facit clamorē
in ventre signum est qd nō erit viu9 quia aliunde nō
faceret clamorem nisi a quadam lesione

Est autē notādū qd iuuenes mulieres ex timore z
ex metu tonitruū sepe disponūe cūris qd fet9 vitam ha
bens morit9 z si vitam non habuerit possibile esset qd
semen motu naturali a forma hoīs destitueretur Cā
autem huius primo accidit ex pte timoris a quo to
tū corpus immutat9 z disponit9 ad egritudinē z p ei9
aduentū fet9 ledit9 z extinguitur Secūdo ex pte ful
minis qd penetrat vsqz ad interiora z eā destituit z
abustione facit z tū nullum signū adustionis extra
apparet ppter vapōrē illius subtilitatem Et ē eam
vapōr ille fortissimus qd eā qnqz interficit hoīem
o qd penetrat ad membrā vitalia interiora z ppter
subtilitatem nō apparet adustio eo qd magis ledit ic
tu qd calore Et tūc vt frequē9 secūdu dispōm nati
rale interiorē ubi fet9 inuenit9 disposit9 z tūc cōsumit9
totū hūidū radicale z pplexionale fet9 z tūc fetus ex
tinguit9 Et est scēdum qd illa non sūt ficta quia sicut
reāt albert9 de op̄atione z effectu fulminis qd
in metu tonitruū qnqz videt9 aburi calcaus pede illeſo z
econuerso z qnqz pili iuxta loca libidinis membris il
leſis z qd ictus fulminis ptingit ad interiora per
hunc modū quē dixi fides hui9 est quia venenosus
serpens p̄cussus a fulmine p paucos dies cōmiculat9
z p̄trefcit z est serpens a quo tollit9 venenū per hu
iusmodi impressionē Item signū fidei est. doleum p
cussum c9 vnum stetit p aliquod tēpus nō exēundo
de his autem superfluum est hic determinare
hic autor ponit qdā notabilia Et nota qd tonitruū

um quāq; ex calore solis fit scz quādo exalaciones cali
de recipiuntur inter nubes et ibi per frīg⁹ nubium ex
agitantur tunc sandunt nubes et ex tali forti motu
fit incensio illarū exalacionum z p^o cōs conuulsio iō
illi peccāt qui dicunt qd fiat in tertia regione aerisq;
fit infranubes Et duo sunt motus tonitruū salicet
us et fulmen. modo ictus ille quāq; sandit arbores z
ille est sonus z ille nō sandit sed ictus Sz fulmen nō
quia est valde subtile qz generatur ex exalacione sub
tili z calido z illud fulmen sepe oburit calceū pedē il
leso Hō qz quāq; fulmen ita cito recedit qd pedem non
tangit z quāq; oburit pedem calceō manente illeso Rō
quia calce⁹ ē subā porosa sicut omnis pell⁹ iō fulmē
trāsit p^o oēs poros calcei z iuenit pedē resistēte iō il
lum comburit.

Sz de his q^o dicta sūt intendō quedā dubia mo
uere q^o soluciones z determinacōes vobis amitto
Prīmū est utz possibile sit i illo tpe qn^o vīc est in co
tu si effectus fulminis p^o oēm motū fuerit semen re
ceptū hora eiectiōis possz recipere p^o aliquam nouam
impressionē p^o quā disponat ad āq^o aliud quā sua
natura p^oicularis intendat.
Hic autor mouz quedā dubia z primū dubiū soluit i
cut dicit qd fulmē in hora eiectiōis seminis p^o impe
dire semen a forma quā agēs p^oiculare incendit qui
possible est qd fulmē faciat materiam venenosam. z
sic facit ipam ineptam ad generacionem hoīs. ita qd
ex illa materia generat⁹ bufones z aliōdines z sic p^o
solucio primi dubij.

Secūdm^o utū in hora eiectiōis a planetis posset p^o
hiberi ab ipso fulmine z tetigisse materiam seminis
Hic mouet tertiū

dubiū z p̄t sic solui q̄ virtutes planetarū p̄nt impedi
ri a fulmine iō quia planete q̄dem influunt vitam z e
sse tale hoc fulmen destruit. Vltre⁹ dubitatur q̄re h̄
poa⁹ sit in principio eiectionis seminis quā t̄p̄e oñt
Dicā dū q̄ t̄p̄e eiectionis tūc ē semē adhuc tenue z a
to p̄t impedi 2o dubitat q̄ dictū ē q̄ supiora n̄ p̄nt
impedi q̄ sp̄ agūt naturaliter. Dicā q̄ bñ p̄nt im
pedi in illis q̄ sequuntur opera prima illorum

Tercū dubiū utrū p̄ ictū fulminis tāgente mate
riam utrūq̄ possz influere semini virtutem p̄ quā p̄ce
dit ad formam masculi ita tñ q̄ materia prius dispo
sita fuerit ad femelle formam vel dispositionis. et
e conuerso

Mouet tertiū dubiū Et soluit sic si materia esset
disposita ad Formam femelle tūc p̄ ictū fulminis i ma
sculū disponi possz. z e conuerso. z iō p̄tingetur hoc pos
set z ille solutiones sūt p̄bables Et vult autor dicen
do q̄ ille dubia sunt multum occulta. ideo in lra non
soluit ea

Nūc autem videam⁹ z dicā⁹ de fetu in quo mēse
habeat egressum i octauo. n. mēse raro viuūt. rō quia
omnis fet⁹ naturalit̄ tendit ad ortū in vii° mense z in
cipit laborare ad egressum z iō cū in septimo mense la
borauit tūc debilitat⁹ est ergo si in octauo mense ex
iat non diu viuūt Si vero in nono mense exiat est sa
nus q̄ requieuit p̄ octauum mensem a laboibus habi
tis in septimo mense

Hic autor exequit̄ de exitu fet⁹ in speciali. Nota fe
tus in octauo mense male se habz h̄ p̄baē extrā. tex
tū rō q̄ satur⁹ tunc dñatur z ille p̄trah⁹ est vite ai
malis q̄ ē frigid⁹ z sic⁹. Alia rō p̄t ex textu. Tñ si
fet⁹ esset valde fortis z h̄t amplum foramē p̄ q̄

exiret possz euadere z sanus exire Sz hoc raro atigit
Sz qm in nono mēse san⁹ exiat pz qz nonus mensis.
corendet ioui q̄ est calid⁹ z humid⁹ z est principium
vite.

Textus

Ubi sciendū q̄ i q̄busdam mulierib⁹ ē maior dolor
quā in aliq̄b⁹ qz in q̄busdā accidit q̄ fet⁹ quandoqz
p̄tendit manū q̄nqz pede n̄ q̄ omnia sunt noqua. et
tūc obstrictes fetū diligēter retrudūt. z ex illo genz
iatur magn⁹ dolor ita q̄ plures mulieres nisi fuerūt
valde fortes debilitātur vsqz ad mortem accidit q̄n
qz etiam in parte mulieris q̄ corūpiē vulua mulieris
vsqz ad anū ita q̄ ista duo foramina sūt vnū z tūc
obstrictes discedē vtūtur quodā vngentō vngētes
vuluā qz retrudūt matrem z sic matre sepe leditur
z vulneratur iō bene vidēti necm est in partu mulie
rū vt habeātur discedē mulieres i hoc ope hac expte
hoc autem didici a q̄busdam mulieribus q̄ q̄n fetus
p̄cedit caput in apitū tūc bñ vadit nego cū qz tūc ali
a membra faciliē r̄sequuntur z sic fit partus leuis

Hic autor ponit vnū notabile z est satis notum ex
textu Sz ē notandum q̄ q̄n fetus p̄ponit pedē l̄ ma
num nō p̄t bñ exire qz tūc iacet obliq̄ in vno latere z
maxie stimulat z tūc mulieres retrudūt z retrudendo
fit maxim⁹ dolor Et q̄n vulua mulieris est arcta z fet⁹
est magn⁹ z tūc oportet fieri r̄upturavsqz ad anum
Et illud maxime attingit in mulierib⁹ pinguib⁹ qz
p̄inguedo carū facit strictū z artum meatum

Sed circa q̄ dicta sūt dubitacio orit̄ omnib⁹ mirabi
lior vñ scz veniat puero iacētī in matre nūcimentū
cum matre vbiqz clausa Juxta q̄ notandū q̄ q̄n fe
tus est clausus in matre virtute naturali in tali com
plexione occulta. primo inter omnia nascē quedā

vena que pforat matricem. z a matrice pcedit vno ē
mite vsqz ad mamillas mō qñ fetus est in vtero tunc
indurantur mamille mulieris. qz tunc subāmenstruū
fluit ad mamillas ppter clausurā matricis z iō subā
menstruosa facit decoctione decoquē z vsqz ad
colore lactis dealbaē z illud. lac mulieris vocatur et
sic illud i° mō decoctū nutritur p talē venam ad maē
cem z ex hoc fet⁹ nutritur tanq̄ de p̄o z naturali.
nutrimento Et hec est vena q̄m textu fet⁹ ab osister
ab⁹ absconditur in vmbilico. z iō videt⁹ i puero nouit
nato q̄ vmbilic⁹ e⁹ sit ligat⁹ cū aliq̄ filo ne aliq̄d
exiat de corpore e⁹ p hanc venam q̄ abscisa est a ma
trice i vtero mulieris z pēd⁹ i vtero materno cū pēdi
cula ex parte matricis annexa.

Hic autor mouz vnū dubium vtz in textu Nota hū
arefotelem in. x. metha. tūc ista vena z vmbilicus
dñt eē ad nacētia p̄ nacētia qz matrix mulieris z vmbi
lic⁹ pueri cūgūtur mediante illa vena ita q̄ abus
trāsit ad mamillas mulieris ad vmbilicū mediante il
la vena Nō vmbilic⁹ directe est i mē corpōis in ho
mine bñ formato vt mediāte ip̄o ab⁹ eq̄liē influatur
omnib⁹ membris a mamill⁹ mulieris Et dicat⁹ vmbili
c⁹ ab vmbō. onis. qd ē media ps clipei z icos custos
qñ custos vmbonis medij in corpe Dubiū ē q̄re i mu
lierib⁹ mamille sūt supra z in alijs animalibus infra
Rūdetur cā est duplex. Prima si mamille mulierū
infra mīpēdīrēt trāhtū. iō natura sagax sic ordinauit

Sed vacca capra z alia animalia hñt quattuor
pedes iō mamille nō mīpēdīūt trāhtū. Secūda cā
qz in mulierib⁹ a corde depēdet calor Et ille calor ex
tendit se vsqz ad mamillas iō hācēt eas in pectore
iuxta cor S; in beutis maxie depēd⁹ calor ab epate

Et iō influunt calor ad mā mīllas iō sunt infra. et iō
sic etiam meli⁹ mulgentur ⁊ lactāt a fetu Dices q̄re
viri non hnt māmīllas. iō qz viri nō patiunt mēstrua
⁊ non nutriūt pueros ⁊ iō nō est necē eos hēre. Sed
hnt summe puas sicut mulieres hnt testiculos valde
puos Item meli⁹ valerēt parue māmīlle quam mag
ne. Dicēdū est qz medio cres sunt melius valentes.
Vn magne non sunt viles qz in ip̄is est calor diffu
sus hinc inde ⁊ nō hnt multū de calore ⁊ ibi est mala
digestio Etiam pue nō valent qz ibi est modicū nutri
mentum Nota qz fet⁹ in vtero hnt nutrimentū dispo
nitur ⁊ iō mulieres imp̄gnate phibentur vt caueāt se
a fortissimo potu sicut est vinū forte qz n̄ pnt bñ di
gerere illū potum ⁊ potus fortis nō competit fetui
cum adhuc ipse sit multū tenua ⁊ debilis

Sicut dicit aristoteles secūdo phisicorū qz sicut
peccatū est in natura sic etiā est in arte ⁊ h̄m dī decla
ratio multū valz ad manifestacionē intenti. vñ scien
dum qz mōstra siue pctā in natura vocāt illa indiui
dua alic⁹ speciei q̄ in aliqua pte corporis cūsum coēm
illis spei excedunt sicut attingit vidē in hoībus habē
tib⁹ nisi vnū pedem l̄ tātū vnā manum ⁊ sic de alijs
Istud autē miāculū accidit multis modis. a enī ex
diminutione materie a ex suphabūdācia Ex diminu
tione vero attingit plurib⁹ modis. Vñ mō diminutio
o attribuit̄ marerie in se ⁊ tūc cū membra pncipalia
puero debent formari natura sagax ⁊ ingenio facit
vt oplet⁹ p̄t. Et istis dispositis ad formacionem ce
terorū membrorū studet ⁊ ibi ex materie quā habet
facit qd potest ⁊ format ptem diminutā qñ diminu
tio ē in materia ⁊ iō attingit error Et iō attingit caput
aliqñ esse maius quā natura requirit illius indiuidui p

titularis sic geneati.

Hic autor exequitur intentum suum de modo generandi monstrum et adducat similitudinem Et vult quod natura fiat arti quod ares primo format et edificat bonum fundamentum postea studet edificare super illud fundamentum. sic tunc naturam prius membra principalia et magis necessaria format scilicet cor epa cerebrum et testiculos. Et postea minus principalia sicut manus pedes et brachia. Et si defectus est in materia tunc melius est esse magis principalia quam minus principalia. Nota duplex est natura quidam intendens. alia produces. modo natura intendens non errat quia quod melius est semper intendit. Sed produces quicquid errat sed hoc est ex parte abundantis vel deficientis. ita quod monstra fiant huius defectus dupliciter. a huius quantitate discretam sic quod quicquid vult generatur cum vno pede vel cum quattuor digitis in vna manu Aut huius quantitate continuam sic generatur aliquis cum nimio capite vel cum nimia manu Si per abundantiam fuerit hoc etiam est dupliciter a huius quantitate discretam sic quicquid generatur homines habentes duo capita vel sex digitos in vna manu et sic de alijs. a huius quantitate continuam sic generatur aliquis cum maximo capite preter cursum communem illius speciei Nota monstrum dicitur eo quod monstrat se videtur habere quod omnes diligimus videre monstrum propter amorem. vnde monstra sunt sic intentata a natura per accidens et non per se vnde si natura non possit perficere siue producere quicquid digitos in manu produceret quattuor vel tres huius ex materia Diceres quare tunc hunc monstrum ad hoc dicunt philosophi quod sunt ad expornationem et decoactionem vniuersam dicunt sicut diuersi colores in pietate exstant decorant ipsum patientem. Sic etiam diuersa monstra ipsum vniuersum expornant mundum. Item monstra etiam maxime

sunt p influēcias celestes qz qñz regnat specialis p
stellacio Et ab illa diuerse figure influuntur Vñ ex
tunc ē qz generati sunt duo gemelli rāmificati in dorsu
hūres distincta capita vel mēbra. z distinctas ma
nūz non pedes zc

Iuxta quod notādum qz hūm intencionē phī omne
mixtū surgit ex quatuor elementis. z iō qd est nature
igne cadit in suū sile. z quod ē de natura terre cadit
in suū sile z sic de alijs Ex isto vn9 crederet z oppina
retur me velle dicere qz elementa formalit̄ eēnt i mix
tis hoc. n. est cōt̄ i cōt̄ionē phī p̄mo de generatione
vbi vult qz solū v̄tualiter sint i mixtis modo ex istis
possibile est aliquā semen hūe p̄porcionē diminutam
ex pte alic9 impedimētū specialis vt si ex pte terre fu
erit attingit diminucionē fieri in ossibus eo qz ex ea rā
dicaliter formant̄.

Hic autor declarat dictum suū hūm intēntū phī. i. de generatione Nō au
tor est istius opiniois qz elementa maneāt i mix
tis v̄tualit̄ Ita qz ex elemētis corruptis generāt for
ma mixti in q̄ reseruant̄ q̄litates elemētōrū sicut vi
de9 in mellificato q̄ ē mel z vinū v̄tualiter h̄ n̄ formali
ter Illud pbat qz elemēta sunt cōtra illa at̄ i eodem
fūdai nō pnt vt est mēs aristotilis i q̄to phisicorū z
authoris sep̄ p̄ncipiorū scz gilberti porcitani z aristoti
lis in post p̄dicamētis z petrū hispani z boeci in li. di
uisionibus Item elemēta sūt corpora distincta n̄ compa
ciencia se i q̄libz pte mixti iō v̄tutes eo rā n̄ manent

Est igitur notandū qz mēt̄uosit̄as nō solum
ex pte materie d̄angit sicut nūc dictum est Sz etiam
aliquā ex malicia materie q̄ si fuerit lubrica z viciosa
maliciosa totū semen nō retinebit h̄ dispgit aliquā an
tequam totū semen in massam colligitur tunc vita oc

cupatur et mater claudit et sic modicum seminis recipi-
tur a quo dicitur formati fecerunt. Et illud habet speciales modos
sub se quod plures sunt sed his narrare longum esset Et ideo
hec obmittatur. et ad monstruositatem multum operatur
inordinatus coitus. ex eo quod aliquando masculus est in coi-
tu cum femella si tunc masculus tunc coitus inordinate
iacet cum femella monstrum facit in natura. Narratur
enim de quodam qui lateraliter iacuit tunc coitus et femella
generavit puerum in uno latere curui et in pedibus claudis.
Et causa habet ex inordinatione coitus procellit etc.

Hic autor ostendit alium modum monstruorum siue monstruo-
sitas unius mater quicquid est causa monstruositas ut si fu-
erit lubrica unius lubricum dicitur illud quod vix potest retine-
re sicut anguilla. Et quod aliud tale. Item coitus inordi-
natus et vehemens maxime est cauendus propter fetum de-
bitum producendum ne semen peruersum recipiat in matrice.
Et nota quod pro tanto coitus stando est irregularis in na-
tura quod quis rudes non curant quod semen ita debite recipi
non potest sicut dicitur. Ex illo patet quod multa sunt peccata
que non solum peccant in lege sed etiam in natura quod
natura debite et regulariter intendit producere etc.

Aliquando peccatum naturale contingit ex superabundantia
materie que diminutioni opponitur sic quod multe tortuo-
sitates et humores apparet in membris. Et habet est ratio
quia si natura abundat in parte seminis depurata ad co-
rum ad caput tunc natura facit illud quod naturaliter po-
test scilicet aliquando duo capita aliquando duos pedes quod
unus est multum maior alio et aliquando sunt gipposi in pectore.
Hic autor ostendit quod ex aliquando in dorso
superabundantia materie sunt monstra ubi vult pro sua
si semen nimium in abundantia sit infusus et quod mater
est clausa et quod tunc est tota materia transmutata in materiam

etiam fetus ē si tūc ps ex q̄ d; fici fetus caput ē nimis
habūdans tunc fiunt duo capita lēa z sic de alijs p

S; omnib; istis tñb; alijs mēbris deputatis
mirabilior est effect; que albert; recitat de vno cui
nata fuerūt duo mēbra libidinis vnū ex pte vici ali
ud ex parte mulieris ita q̄ potuit sub cūbē .i. subiacē
z icūbere .i. actiue coire Et cā h; originalit̄ ē hīc ex
superhabūdācia matēie qz materia fuit p̄ncipium
sufficiens generādi utrūq; mēbrorum

Hic autor ponit mirabile euē. ū de hermo frodiis Et
recitat albertus q̄ vidit vnū hermosfoditā q̄ utrūq;
mēbrū hūit z potuit agere z pati nō q̄mō in se ipsū
sed respectu alteri; vici l. mulieris z. p̄ueit ex eo q̄
materia fuit tāta q̄ utrūq; mēbrū fici potuit Et mē
b. ū vici l. sp. ē supi; z semineū inferi; Quare natura
nō pducit duo mēbra vici l. duo feminea Rō est
qz natura de ottingēti b; facit qd meli; ē S; meli; ē
sic ordinari qz alterū sp. supflueret si faceret duo vici
lia z duo feminea qz qd qd vnū facer; h; etiā alterū
p̄tētia nō q̄ sepe accidit q̄ generatur gallia q̄bz
mēbrū indispōit ū ad coitū ita pūū sicut gall; z illud
p̄ueit ex de fectu matēie Itē si d; gīt q̄ generat̄ fe
mella siue apparenācia mēbrū mulieris tūc pellicula est
supra posita quā o; remoueri. Nota si hermo frodi
ta magis apparet in spē vici sic se tēnebit ī tali specie
Si at in spec̄e femelle tūc iterum se sic tēbit licet sibi
ambo opera exercere secūndum p̄cepta et leges et

Et nota secūndū aui sic de alijs
cennam si semē cadit in latere sinistro materas gene
rat̄ femella Si in dextro generatur mascul; Si in me
dio hermosfodita p̄ncipans naturā utriusq; saliet
masculi z femelle. Et a vico tanq̄ a digniori recipit

spem huius naturam lz hee nature ambe fiat in ipso. Rectat enim albertus de quibusdam gemellis que unum habuit in dextro latere virtute ut ubicumque portabat a parte illius lateris aperiebant omnes fere et claufure Et alius habuit virtute in sinistro quod ubicumque portabatur fuerunt claufe que prius fuerunt aperte Et loquor de aperitione serarum in ostiis domorum Et causa huius non prouenit ex materia sed ex speciali ostellacione celi et non solum ex ostellacione speciali sed etiam ex speciali materie dispositione ad tale effectum. quia actus actiuorum sunt in materia bene pre-disposita.

Hic autor ponit unum notabile et satis patet in textu Nota in latere dextro est maior calor quam in sinistro. Tor enim iacet in sinistro et influit calorem in dext. Et ideo in dextro generatur masculi gratia caloris et ideo dextera pars corporis est fortior et vigorosior quam sinistra unum a dextro fit motus. 2. celi unum dextere pars est modice maior sinistro et sicut de manu dextera et sic de alijs. Item alio modo patet quod fiat generatio duorum ramificatorum in dorso quia quicquid attingit semen recipi in duabus cellulis matricis et tunc potest contingere quod pellicula diuidens cellulas corripatur et tunc coniunguntur illa semina in dorsis et habent distincta capita et distinctas manus et distinctas animas. et dant baptismum pro duobus hominibus. Nota ut celestis mirabiliter operatur et occulte in inferioribus. Non possibile est de duobus gemellis quod virtus celestis respiciat gemellum in latere dextro secundum tale virtute secundum quam influit sibi virtute aperendi seras sine attractu. quia ista pars dextere lateris forte alterat aerem. et ille ultra seram usque ad aperitionem Et que sic se habent sepe sunt fures quia seras possunt aperire. Non diuersitatis est huius causa quia secundum quod ut celestis in

uenit materiam dispositam sic operatur in illam.

Et nullus credat quod quod dicta sunt sint ficta quia in silis
attingit videri in lapidibus quibusdam in quos specia-
lis astellacio agens imprimit speciem et formam huius
alterius speciei secundum exigentiam agentis. sicut visum
sepe quando lapides diuiduntur. quod fit ex astellacione
speciali. Et non est mirum in gemellis cum etiam in quibus-
dam alijs accadat ubi est possibile inuenire et omnes modi
specialis in monstris prout reduci ad duos modos prin-
cipales scilicet propter inobedientiam materie vel insufficia-
entiam materie secundum auicennam in secundo methaphisico.
Et per inobedientiam intelligo in dispositionem quam materia non
est bene disposita tunc non obedit agenti. Et per insufficien-
tiam intelligo diminutionem vel impedimentum ex parte ipsius mate-
rie.

Hic autem etiam tacite questione dicens. Diceret ee-
go aliquis hec sunt ficta quod ponit h. et dicit h. non cre-
dat. Nota mediante virtute celesti in lapidibus mul-
tiplex est virtus unde albertus recitat quod in calumnea in
quadam fenestra vidit quendam lapidem hunc speciem re-
gis. Et tunc debuit nasci magna rex unde in multis lapi-
dibus vultus humani figuratur. Et per illos lapides
sunt diuerse medicine unde si quis sole exente in piscibus
inculperat speciem piscis in lapide ille posset conuoca-
re omnes pisces in aqua. Et hoc est tempore determinato. unde
habetur in ethilologio ptolomei recitat diuersa signa et mi-
racula de incursatione lapidum. Tex.

Et si quis diceret et argueret sic si monstra poss-
ent fieri sequeretur quod natura possit prout sine quia sp-
intendit agere regulariter. Dicendum hinc auicennam quod
non est possibile ex parte particularis nature omnem ma-
teriam ad suum finem moueri nec etiam est procedendum quod per

haciones suay actōm heāt fines z iō de egeitūdine et
morte nō ē istācia qz hēc nō sūt iēta a natuā pticula
ti h ab eo q hāt regit Et illa appellata ē itellgēcia se
cūdm maifestacōz phōz q digne locuti sūt de natu
Dic autōr poit obiectōm seu istācia z soluit i
ra
textu Pro quōta regulariter intēdens pducere pt
impediri p naturā pticulārē. Et iō patz q monstra
non sūt intentā a natuā nisi valde p accidens Itē
natura pticulāris non intendit fines priuacōm quia
videt melius esse q nō esse Sed deus z natura celest
is que omnia sciunt optime dispōnere. Et vocatē in
telligēcia nō arrans. vñ ex primo celi omnis mors
corruptio egeitudo z infirmitas sūt preter naturā

Itē tio nū sermonis ad pns sufficiat. vt nunc p
sens doctrina magis oplete habeatur. Notāda sūt
signa cōceptionis q sūt plura Verūm ē ex pte coit
Si enī mulier qñ fuerit in coitu cum viro p9 coitum
sentit frig9 z dolorē in curibus. signū est q cōcipit
Dic autōr determinat de signis cōceptionis. Rō pri
mi signi est qz qñ mulier cōcipit tūc calor naturalis cō
currat pro formatione fetus iō reliq9 frig9 in mēbris
Et hoc videm9 in simili qz qñ homo cōmēdit post hoc
patē frig9. qz calor naturalis trāsit ad stomachū al
terādo cibū. iō nō est studēdū p9 prandium Sz pñ9
modicū labora: vt calefiat z sic digestionē cōfortata
studeas. qz tpe studij spūs vitales cōcurrūt ad cere
brum ipm inuando Illud. n. p3 i febricitib9 q habēt
in stomachū humores grossos quos calor naturalis in
tendit digerere z vadit ad stomachum iō paucuntur
frig9 febricitātes. Et calor recedente a stomacho
paucū semen emittit vel nullum signū est q cōcipit

Dica autor poit hū signū oceptōis utz i textu Et aff
igno rōm qz matre claudie z nō pmetit semē trāsie
z recedere Nō qz iuuenes mliēs qz marie delectantē i
coitu pnt emittēre z nō oape Sz hō nō ē de senioib9
Ite tpe coit9 z oceptōis natura retinet semen ab intē

Vir existens in coitu senciāt virgam suam attrahi
z fugi quadam clausura ex parte vulue mulieris ha
no istius tēcū signi ē qz qn mulier conapit tūc vulua
fugit qsi vga virile z apter delectōez matre opanē
z quasi claudit virgam virilem.

Aliud signū si mulier p9 coitū appetit otiue coi
tū hō ē vni i qbusdā qz qdā mulieres sunt qz magis
ocupiscunt qn oapiūt ut visu est pri9 in vna qstioe
Circa qntū nota qz p9ipregnacōem mēstrea istigāt
ad coitū Et marie delectacōis memoie qz pri9 habu
erūt i coitu.

Aliud signū si mēstrea
hō cūrrāt p9coitū hū modū solitū z fit antillacio in oē
Rō istius matris signū est qz mulier ocepit.
signi ē qz qn mulier ocepit tūc mēstrea ouetū ē in nuē
mentū fet9 scz in lac z fit antillacio in ore matris
aptē calōre Et tūc fit dolor in cruib9 quia sps sūt clau
si in matrice qz trāsiūt ad crurā z vegetāt crura.

Item aliud signū si color faciei vltērā morē solitū ē
mutat9 vñ libet solēt eē ruber p9 oceptōez grā calōis
Ite si aliena abaria ocupiscūt nūc terrā nūc carboēs
nūc poma nō mature seu cerusa signum est oceptōis
Cā h9 signi est qz p9 oceptōez mlti hūores grossi idi
gesti ascēdūt cēbrū z illi mouēt appetitū ā qū filium
qz si sint calidi valde hūores tūc appetūt carboēs Si
sint valde frigidi z hūidi illi hūores tūc appetūt pira
ā poma nō matura et filia qz oē sile aplaudit suo i
mili. zc.

Nunc videntia sunt signa utrum masculus et femella sit
in utero Et hec sunt signa vera que sequuntur. quia tempore con-
ceptionis masculus color faciei est ruber et levis motus
hic autem potest septem signa in numero utrum masculus sit ac-
ceptus et femella. Ratio illius primi signi est quia color
ruber est signum magni caloris. Et si est calor magnus
in matrice tunc vir est sufficiens ad masculum et
tunc mulier leuiter mouetur quia calor est principium

Aliud signum si venter tu nescit motus.
in dextra parte et rotundatur signum est masculi
non illius secundi signi est quia in dextra parte iacet masculus
tamquam in parte foriori et calidiori Et tunc venter rotun-
datur quia excedit et ampliatur

Aliud si lac fluens de mamillis est spissum et bene
digestum ita quod si ponatur supra aliquod corpus bene polli-
tum et censum non diuidatur sed presertim stabit et non flu-
it Causa huius signi est ant signum est masculi.
quia illud lac calor indurauit et coepressit inspissando.
vnde calor huius multa opera facit. n. rem durorem et sub-
tiliorem et corrumpit humidum et inducit siccum

Aliud signum si lac mulieris impregnate funditur su-
per eius venam si petit fundum directe hoc est perpendicula-
re signum est masculi

Causa huius quarti signi est si petit fundum directe hoc est
signum quod bene est induratum et inspissatum. a calore natu-
rali vnde perpendicula est linea latamorum recta cum qua p-
pendunt et considerant longitudinem rei et constituunt duos
angulos rectos supra basin super quam cadunt

Item si sal posueris super caput mamillarum non liques-
cens signum est masculi

Causa huius quinti signi est quia si mamille sunt calide tu
ille calor facit constare sal. Vnde sal gratia caloris

ostat in partib9 Vñ sal generatur ex aq̃ grossa z m̃
tūbulita ita q̃ specialis aq̃ ē ad sal vñ calor ignis
erēhit de aq̃ subtiliores ptes z illas ptes facit exalae
z tūc ibi remanent partes terrestres humidiores et
grossiores z ille per calorem ostant. z h9 signū est q̃
tempore pluuiāli sal liquefat in scutella. Qñ si sal debz
resolui in materiam z formam resoluit in aquā z sic di
ffoluit iō si sal ponat ad ignē incipit corūpi z salire
quia strarium inuenit.

Aliud signū si mulier pū9 mouet pedē dextrum sig
num est masculi. Ecōtra mō si femella est concepta
tūc mulier ē grāuis z palida z venter est oblong9
in dextra parte z in sinistra rotūdus z lac min9 erit
indigestum liuidū z aqueū. z fufum supra corpus pol
litū diuidit pars e9 a pte Item aliud experimētū qd
scio esse verū z expertū si aliquis scire voluerit utrū
mulier sit impregnata l nō det ei bibere mellicratū
si tūc senserit pūctiones circa umbilicū tūc cepit Si
āt nō senserit minime cepit. Mellicratū at vocat po
tio q̃ fit ex aqua z melle et fit per hūc modū q̃ acci
pi dñt duo cocliacia de aq̃. z vnū de melle tali ppor
tione z misceatur insil z detur mulieri ad potandum.
Et forte mulieres astute dicerēt oppositū z g° qñ ali
quis vult expire nō dz dicere de impregnacione. Et
si pā pūctur dolo capitis l alteri9 partis vt sepe
solent facere Tunc hō dz dicē illud v3 dicit talē dolo
re z tūc de maē dz dicere nōne doluisti in alia parte .
Et si circa umbilicum dicūt tūc indicū cepcōis i isto
indicatur.

Hic autor ponit bonū signū simplicis cepcionis et ex
perientiam verā que pt3 in textu. vñ nota q̃ rō isti9
experimenti est quia mel obstruit neruōs z vās z ex

isto g eneratur dolor circa umbilicum Item illud dulce est infanū qz omnis pinguedo dulcis est mala z pī
stium est pessima ppter viscositates vñ dulce supna
tat in stomacho S; quia tunc calor stomachi pte
fetu est debilis iō sumpto mellicrato mulier dolet cir
ca umbilicum

Post hec notāda sunt signa corruptionis Iuxta
quod notandum qd aliqñ vrgines gunt corrupunt
ita qd earū vulua multū ampliatur qz mēbrū virile ē
nimis magnū z ineptum Aliqñ at everso qd mulie
tā amplam hz vuluam itā qd vir sine dolore sui mēbr
coit Et cā doloris mulieris est qz qdā pellicula inter
vuluā z phecā rumpitur Et quanto plus coeunt
tanto plus in tali ludo fortificantur

Comimentum

Hic autor exequitur de signis corrupte castitatis z
satis pte in textu S; extra textu ē aliud signū quia
vuluā mulieris sp est clausa . h vrginis sp aperta stat
iō virgo alia mīngit qd mulier Nota si vis expe
rtrū vgo sit corrupta puluizīsa forat floēs lilij croci
q sūt iter albos flores z da ei comedere de illo pulue
re si est corrupta statim mīngit Item fac eam mīn
gere super quādam herbam q dicitur papel de mane
si sit sicca tūc est corrupta si at vgo ē manet viridis
z nō est corrupta l accipe fructum lactuce z pone ā
te nares ei9 si tūc corrupta statim mīngit

Signa castitatis sunt hec pudor verecūdia ti
mor cū talto iressu z loq̄la z cū despectu applicāt se
viciis z vicorū actibus S; qdā ita astute iuveniuntur
qd omnib9 istis obuiare sciūt z tūc homo d3 se pūte
ad venam qz veina vginū ē clara et luade qñq3 al
ba qñq3 glauca Si vero fuerit aurei coloris clara

z pōderosa animū coeūdi signat .i. appetitū. Cor
rupte enī mulieres hñt vēnam turbidā pfecturam
pellicule pcedentis. et sperma viei apparet in fundo
vne tal mulieris Sz in menstruosis vena est sāgui
nea. z in tali mense qñ patit hz oculos aqueos z al
m9 coloris in facie z abhoiācōem patitur in alio Et
iō sibi qsq̃ quis caueat ne coeat tūc cū eis qz nociuū est
vñ prudentes mulieres scūt se tunc custodire z sep
antur a viris per tempus fluxus menstruorum.

Hic autot exēqtur dē signis castitatis Nota vena v
ginū est clara qz ipse sunt calide z bñ digerunt z ideo
vena que transit p locū digestionis sumit ibi calorem
vñ coloratur in renibus Sz dz capi vena post som
num primum qz tūc facta est digestio z dz videre qv
ena per accidens non sit variata scz morbo vel nutri
mento grosso Nota in vena sunt tres regiones scz
superior vbi cōsiderāt membra superiora scz cerebrum
z caput Secunda in medio vbi cōsiderāt membra
media scz renes z cor Sz tertia ē inferior vbi cōsiderā
tūc testiculi lūbi z matre iō dicit lra sperma semp app
aret infūdo ppē suā grauitatē Nota qñ mulier ē men
struosa. tūc hūores ascēdūt ad oculos qz oculi ē ps
porosa corporis z ato ē passibil Et tūc mlier palz in
facie z ipa patit ab hoīacionē abi qz nō cupit ppter i
fectiōez cerebri z olefactōez Et tūc ē nociuū cū eis coie
qz illi pueri q tunc capiuntur inclinant ad morbum
caducū z ad leprā qz talis materia ē valde venenosa

Estāt notandum q mulieres antiquē in quibus
menstrua fluunt et qdam in quibus menstrua sunt re
tenta / Si inspiciunt pueros in cumis iacentes in

toxicat oculos eorum causa huius in mulieribus appa-
ret quibus menstrua fluunt quia tempore fluxus
humores qui mouentur per totum corpus primo infi-
ciunt oculos et oculos infectis aer inficitur maxime
et tunc aer ille inficit puerum. et illud est de intenci-
one philosophi in de somno et vigilia Causa autem
quare antiq̃ mulieres q̃bus non fluunt menstrua infi-
ciunt pueros est qz retentio menstruum facit ha-
būdācam malorū hūorū. Et qz mulieres antiq̃ sunt
deficientes in calore naturali naturate et degerente
tale materiam z precipue si fuerit paupes sic q̃ nut-
riuntur a cibo z nutrimento grosso q̃d opatur ad tale
materiam infectam. Et ille mulieres pl̃ inficiūt quia
mēstruū hic cedit ad purgacionem nature

Hic auctor ponit q̃dā notabile z pt̃ manifeste in
textu Nota hūores mali exeunt per oculos potius
q̃ per aliud membrū qz ocul̃ est aque⁹ ex 2° de ani-
ma quod pat̃ si ap̃rimē lacrimatur z iō mulieres
multum lacrimantur quia hnt multū de humido q̃d
petit exitum Et qñ ocul̃ sic est infectus tunc inficit
aerē tangentem oculū z ille ultra inficit aerem pp̃m
quum ille aer itē alium aerem vsqz p̃ueit ad obiectū
z ibi fit reuerberacio mali humoris ille primo opat̃
quia omnis act⁹ fit cum resistēcia aliqua quia illa in-
fectio fit circulariter qz si nō tūc solū mulier inficeret̃
s̃m vñā drām loci positionis nō s̃m omnem Nota pu-
eri sunt debiles z tenuis nature iō pueri facilius in-
toxicantur Toxicam est venenū q̃d fit de toxo. de
tali arbore amarissima z c⁹ succo gustato aues mori-
untur Nota q̃ iō ocul̃ mulieris fatianātis proiecit
camelum in foueam ita q̃ illa pessima mulier tātū co-
gitauit de malis q̃ q̃dam humores mali geneabāt i

♂ Spiritib9 ei9 z illi exiuerūt per oculum z illos volēs
camel9 effugere cecidit ī foueam Et illo modo basilis-
cus īficiat videntem ipm qz venenū emittit et si po-
neretur speculū ad qd verberarent humores ad ocu-
lum basilisa tunc ipemet moreretur l̄ interficeretur .
Nota si aliquis q̄reret si mulieres sūt venenose quā
non intōxicāt se ipas Dicendum q̄ venenū nō agit
in se sed in aliud cui obijāt cū ḡ mulieres sunt natura-
liter intōxicare ḡ non intōxicant se ipas Alia causa
est quia sūt osuete vnde auerrois in prologo tercij
phicorū q̄dam erāt osuete comedere venenum ita q̄
erat eorum abusus

Et qz dictū ē de mēstruo Igitur ad mēstruū
locum pcedam9 .i. ad matricē z videam9 quot ac-
cidenā sūt circa ipam matricē enī mulieris sepe pati-
tur suffocacōne Suffocacō enī apud medicos voca-
tur compressio spiritūū vitaliū ex vicio matricis eg-
ressa. Et impediē anhelit9 ī muliere z illud eueiē q̄
matricē de p̄o loco tollit tūc ex frigiditate cordis su-
perueniente. tales mulieres q̄z pacuē sincopim id
ē cordis debilitatē Aliquādo vero aliquē vertiginē
narrāt de quadā muliere suffocacōm matricis pacien-
tē in capite pacuuntur Galien9 enī magn9 ī mediana-
te q̄ ex illa cā tatum paciebatur q̄ nō potuit loqui z
cecidit quasi mortua essz quia nullū signū vitē habuit
z vocati sunt mēdici plures q̄ videntes ipam et cau-
sam ignorantes dixērūt eam viciatē esse mortuam .
Galien9 at supaduēiens causam cōsiderauit et muli-
erem a passione illa liberāuit Hec at egritudo contin-
git ī mulierib9 ex eo q̄ habūdat in eis menstruum
corruptum z venenosum z iō bonum est q̄ tales mu-
lires quēcūqz fuerint siue iuuenes siue antīque sepe

diu remedijsq; utaq; de materia talis expellatur. et
expedit in iuuenibus quia in eis abundat humidum
et hec est causa quare iuuenes mulieres quando inapiunt coire
multum impinguantur an quando inapiunt et cura de pue-
ris minime habent quia curant dicit philosophus in de secretis se-
cretorum facit multum senescere quod non videtur in illis
Ille enim iuuenes mulieres quando multum abundant in tali
materia multum appetunt coire propter materie abundantiam
Et ideo peccatum est in natura illas retrahere et coitum pro-
hibere ad illum quem diligit quauis sit peccatum in mo-
ribus de quo nihil ad propositum Audiui in confessione
societatis ab uno inquirere causam a me quare hoc est quod
ipse dormiret cum sua dilecta iuuenula quod tunc ipse coi-
tu finito inueniret ventrum suum usque ad umbilicum cum
sanguine perfusum et timuit multum quia causam ignorauit
et non fuit ausus se retrahere a iuuenula. propter
amorem magnum inter eos Et ideo quandoque fluxus menstrui
prodest mulieri et quandoque nocet secundum quod materia magis vel
minus abundat Et ille fluxus non fuit menstrui
sed seminis in coitu fluentis propter abundantiam materie.
Hic autem requirit de impedimentis conceptionis. Nota
suffocatio matris puenit ex eo. quod mater tollitur
aduersus cor et tunc magna frigiditas se extendit ad
cor sic quod cor patitur incopiam. et dicitur a fine quod est cor et
copos infans quasi cum infans siue debilitate cordis et
alio nomine dicitur extasis. et illa passio maxime accidit
viduis que per hoc habuerunt viros et iam non habent
vnde menstrua earum corrumpuntur in matrice et generant grossi
humores qui in corde generant debilitates et ideo ipsis mul-
tum valet coitus

Nunc autem de impedimentis conceptionis ad quod tamen
impedimenta conceptionis plura sunt. quod impedimentum

quāq; attingit ex nimia humiditate matricis quādoq;
ex frigiditate quāq; ex siccitate. quāq; ppter nimiam
pinguedinem corporis qz pinguedo arcuoluta o-
ficio matricis ostēgit ipam z non pmitit semen viri
intrare vñ agnicio h9 e de muliere c9 renes sunt sep-
ulti z occultati in pinguedine ex omni parte ille enī
mulieres si in coitu semen recipiunt nō potes itēz ma-
tricem et sic eiāut ipm cum eiectione vene. et iō bre-
uiter si p9 coitum vena talis mulieris videat manifest-
tum erit si semen viri in matrice ei9 sit collectum vel
non. si sic tūc vena eius est immūda ppter cōmptionē
cū viro Si vero nō tūc iterū apparebit z quāq; appare-
bit qz vna nō totalitē eijcit illud semē quia si sunt cali-
de tūc sua caliditate exalant. Sunt etiā qdam mulie-
res que ita tenues z lubricas hnt matricēs qz semen
intus non pōt retineri. Et ex multis alijs causis illud
euenit de quibus ad pns nulla fit mentio.

Hic aūtor poit qdā nobiliat ptz i textu Nota si se-
men viri z mulieris nō sunt pporcionata in qualitati-
bus primis .i. in calido z humido tunc talis concep-
tio impeditur pncipaliter qz agēs z patiens debet
esse pporcionata ex scdo de anima subiecta armonia
id est sub certa z determinata obinacione vñ qdlibet
non agit in quodlibz vel quodlibz nō fit ex quodlibz
pimo de generatione z c.

Textus.

Et est etiā notandum qz sepe conceptio ex pte viri i-
peditur ita qz semen ei9 quod emittit est nimis tenu-
e sicut aqua. ita qz si matrica infunditur tūc liqditate
sua elabitur Et etiā quāq; accidit ex frigiditate testi-
culorum vel siccitate z illud semen hūm doctrinā medi-
cine ad generationē est incōueniens. Sz dubium est

huius sit cā in defectu mulieris Juxta qđ notandum
qđ isto mō s̄atur an ex pte viri vel mulieris sit defect
us Accipiātur due ollę z in vtramq; vīna mittat
viri in vnam z mulieris in aliam z ponat in vtraq;
Furfur tritū Et talis expimentator diligenter obst
ruat ollas per nouem dies l̄ parum amplius z si at
git ex vīno viri defectus tunc inueniet quosdam ver
mes in olla viri et cacabus debet supra poni z inueni
tur rana fetida vel cantabra fetida Si vero ex vīno
mulieris inuenit in olla suum menstruum. Si ex vtra
iusq; vīno in vtraq; olla aliquod predictorum inue
nitur et cetera.

Hic autor ponit vnū notabile vt p̄t in textu Nota
si vis examinare accipias aliquod de spermate viri
z ponas in aquā z si tendit ad fūdum signū est qđ
semen viri nō est in defectum conceptionis. glosa. qđ ē
bñ digestum z spissum iō petit fundum Nota qđ mu
lieres que sepe coeūt ppter delectacionem ille gerāt
fetus debiles qđ abstinere a coitu tūc generabitis for
tes pueros z hoīes qđ semen est satis forte Et vnus
frater p̄t ouenienter esse fortior alio Qñ nota cām
experimenti qđ si semen viri ē nimis tenue tūc cito cō
uertitur in vermes z non h̄z virtutē resistentem actō
ni corporis celestis vñ ista hūiditas que in fundo nō
est densa z bñ indurata cito alteratur. Nō si mulie
re biberit per tres dies saluiam coctā cū vīno p̄ tres
dies tūc non capet in vno anno. glosa quia salvia ē
frigida Item comedet apē z nunq̄ capiet. z ergo ex
illis occludo qđ mulieres sepe coeūt similiter viri ppter
magnam delectacionē quā habēt ad invicē qđ vulua i
se atinet magnam dulcedinē vīro. Sz tamen de illis
nō multū dico ad p̄s q̄uis tñ multa dicere vellem

Hoc non facis quia aliquis sciat qd hoc legeret sensibus privari possit qz nos multa facim9 ppter mulieres z ppter dulcedinem qua hnt in eoru mēbris scz i manibus volua facie z sic de alijs vt videt i toto corpore eaz

¶ Quis igit vellet mulierē iuuare vt impregnet et masculū accipiat Accipiat matricē leporis z intestina eiusdem z faciat deficcari z in puluerem redigat z illud mulier bibat epatum cū vīno. z sic faciet cum testiculo leporis z in fine menstruum z cum viro suo coeat z accipiet masculū Item accipiat epae parui porci z testiculos z deficcet z etiam redigat in puluerem z dat i potum masulo z mulieri et masculus si prius ipotens fuit ad generandū generabit z mulier que non potuit concipere concipiet

Capitulum aliud in quo autor docet quō mulier dz iuuari vt accipiet z maxime vt accipiat masculū Nō matricē leporis z intestina si deficcantur z puluerisantur sunt multum calida Similiter epae porci in se ē calidū z sic generabunt calorem sufficēte ad conceptionem Et carnes porcone sunt valde bone utilitatis Et sunt prohibite a iudeis quia vn9 iude9 mutatus fuit in suem z iō nolūt comedere matrem suā siue porcinas carnes z est alia causa naturalis qz debent vti frigidis cibarijs p que calor eoru extinguitur a calore xpi fidelium Nota illud dz fieri in fine menstruum quia tunc matricē est sicca z quodāmo calidior p recessum menstruum frigidorū Itē sunt alia experimenta mulier accipia amphorā herbam puluerisatam bibendo cū vīno z concipiet Item vrina viri bibita impedit conceptionem Item si accipiat vuluam leporis z pulueriset cū melle liqdo z accipiat cor thauri et illi ppter accipiunt ebullitōem et sic mulier accipiet i vna

nota

septimana ita qd vno tpe pl⁹ quā alio tēpore accipiat
at z accipiet Itē mulier d³ vt calidis z bonis cibarijs
z d³ quodā mō inebriari z bñ fricari z d³ cauere ne cru-
ra eleuata semen impediānt ita qd d³ se cito labori ap-
plicari ad retinendū z statim postea dormiat et sine
dubio accipiet.

Et est etiam documētū obseruādū scz qñ aliq̃s sen-
tiat muliere accipisse qd nō nōiet in p̃ncipia mulieris ali-
quod de raris cibarijs ad quod appetit⁹ mulieris po-
tēt inclinari nisi ei possit libitū p̃leq̃ qz si mulier tale
quod postulare nullo mō possz haberi .haberet occa-
sione in abhorrēdi p̃tē etiam dīspōsitiōnē appetit⁹
fetus enī sic accipit⁹ debilis redditur z extinguit̃. idēo
cōsultum est qñ mulieres petūt carbones vel aliquod
asile quod eis ministretur. Vidi enī de qdā muliere q̃
cum impregnata fuisset petēnt poma recensia que cū
habere nō potuit accidit ad lectum et infra diem et
noctem nihil gustauit neqz panem neqz potum. Et
fuerunt circa eam inuēnes mulieres z analle que pri-
us nō conceperunt quibus illa fuerunt occultata
Et qñ impregnata petēnt poma recensia. Et analle
astantes dixerūt nō inueniuntur loq̃ntes in se qd
venenosum essz dare mulieri poma qz viderēt in febre
atantib⁹ asile z in pte illa decepte sunt. tunc autē il-
la impregnata ex carēcia pomorū multum fuit debili-
tata intātū qd fet⁹ añq̃ ad debitū tps puenit mor-
tuus exiuit i c⁹ egressu illa mulier laborauit trib⁹ dīz
b⁹ et noctib⁹ z ante egressum illa mulier emisit sang-
uinem per nāres duobus diebus et vna nocte Ille
vero sanguis fuit mēstruosus et signū corruptiōis fe-
tus fuit illud Iuxta illud p̃pōcē mēstruis fluētib⁹ i
possibile est fetum esse sanū. iō vt ille oēs peticula

euitatur apud oēs impregnantes bonū ē ut mulier
in custodia habeatur z modice moueatur Et ut eis
cibaria mollea z lenia mīstret Et oīa iuxta appetitū
hic autor i toto i^o textu iā citato poit psequē
duo documēta z satis maifeste patēt i textu. T.

Sz an q nēm sermonē ad alia pūtam? Notan
dum est vñum notabile signum qd fit ad cōceptōnem
masculi in vtero matris existentis z ē illud. Acapi
at aquam mūdā de fōte clāro z puro z pcurat sibi
vñam guttam sanguinis lⁱ lactis de dextro latē muli
eris et sic infundet guttam illam aq̄ iste. si tunc gut
tā petit fūdū signū est masculi Si vero supnataueit
signū est femelle. Item si dextera mamilla fuerit ma
ior sinistra impregnata est masculo. Si vero sinist
ra maior femellam portat

Commentum.

Hic autōr ponit fm documētū Et nota q qñ muli
er cōcepit tūc debilitatur z variatur grā fetus cōcepti
in ipā z iō quicquid cupit sibi deē z si non tunc eueit
dolor eo q appetitus non producat quia voluntas de
lectatur in prosequendo quod diligit vñde nihil appe
tit nisi fuerit animatum ex tercio de anima z per cō
mentatorem 3° ethicorū patet quia voluntas est
appetitus intellectus z sp est boni simplici lⁱ apparen
tis vñ omnia bonum appetunt patet per diffiniciōē
boni quā dat aristoteles in pīcipio pīmi ethicorū
dicēns bonū est quod omnia appetūt. Nota q p^o
cōceptionem qñ menstruum fluit hoc est signum
destructionis fetus quia fetus d^o nutriti de menstruo
fluente Sz si modicū fluit propter purgationem na
ture ne fetus suffocetur hoc est proficuum.

Textus

Antequam vero finē dictis imponam? ut nra do-
ctina subtiliter et magis ample habetur cum de ma-
teria menstruorum aliquantulum dictum est. Transien-
dum est ad materiam spermatis in viro Spermā ve-
ro ut supra dictum est nihil aliud est quam superfluum
alimenti quod in substantiam rei aliunde non cedit.
Juxta quod notandum quod talis est modus nutritio-
nis quod primo cibus masticatus in ore dirigitur ab ore ad
ipsum stomachum et ibi fit digestio prima et ibi sepe-
tur purum terrestre ab impuro terrestri Et illud im-
purum dirigitur ad viscera et ulterius emittitur per
secessum Sed purum hoc ulterius dirigitur ad epa-
tem et ibi fit secunda digestio et tunc iterum ibi sepe-
atur purum aquaticum ab impuro aquatico. Impu-
rum aquaticum dirigitur ad vesicam et ulterius per mi-
xturam emittitur Sed purum dirigitur ad cor et ibi
fit tertia digestio et separet purum ab impuro Impu-
rum dirigitur ad vasa seminalia et ex illo fit spermā in viro
et in mulierum menstruum Sed purum est sanguis et
illud dirigitur a corde per magnas venas quod dicitur capil-
lares per quas venas diriguntur sanguis ad singula membra
et in illis membris fit ultima digestio et iterum separet
purum ab impuro Impurum emittitur per sudores et per
ungues et osilia hoc autem purum convertitur et congelatur in
substantiam aliam Ita quod tales pori qui sunt euacuant per calo-
rem naturalem illi everso repleantur et si plures venerint
quā est deperditum tunc dicitur augmenta Sed ad hoc requi-
ritur quatuor. Primo materia sufficiens quod est panis et osi-
milia Secundo potus recipiens illam quartam digestionem Ter-
cio natura distribuens Quarto calor naturalis con-
tens alimentum in alium

Hic aliter exequit de ultimo motuo h9 libri Et ostē
dit modū generationis spermatis. Nota hō est opti
me digestionis z subtilioris quia est magni caloris et
ap̄ter multos labores digerit z sūit hūidū. qz calor
agit in hūidū sicut in subiectū. z calor facit exalare
hūidū. iō o3 ēē restauramentum caloris ne sūmat
humidū radicale Et sic mors sequerē. qz sūmpto
humido radicali in quo sūstīt vīta nulle profūt medi
cine S3 tamen uotādū. qvñū indiuiduum per aquā
medicāā p̄t viuere p̄ ānū vel ampli9 sine nutrimento
sicut exptū ē S3 hoc nō p̄t fieri cursu sūmissi. ō masti
cacio ē qdā operacio abī facta p̄ dentes. et natura sic
ordīnauit in anteriori pte. dentes acutos vt bñ diui
dant cibū. S3 in fine latos ordīnauit ap̄t mastica
ciōē. vñ v9. Sūt hoīs dēte s triginta duo comedētes

Textus

S3 de istis q̄ dicta sūt consurgit dubitacio qdā
vtrū calor agit in ip̄m hūmidū sūmēdo sit operacio
caloris in eo q̄ calor naturalis. Pro quo scēdū q̄ se
cūdū aristotelē 8. meteororum ca. de opaciōe iqn
tū actiuorū Prima operacio caloris iqn̄tū calor habz
dissoluere z exalare homogenia z eutrogenia quia si
accipit vna massa de auro z argento z ponatur in ig
nem calor facit fluere aurum ab argento et econuer
so. et sic locutus est philosophus 11. de generatione
vbi dicit q̄ calor determinatus agit tanq̄ organū
sc. securis vel bipennis quia semp dissoluit diuincta.
Sed calor in eo q̄ naturalis habet in se v̄tutē forma
tiuam vniuscuiusqz rei vel nature cuius calor dicitur
esse naturalis Et sic in eo q̄ virtus celi vel vir
tus motorum celestium et vis seminis viciissim cō
iungunt.

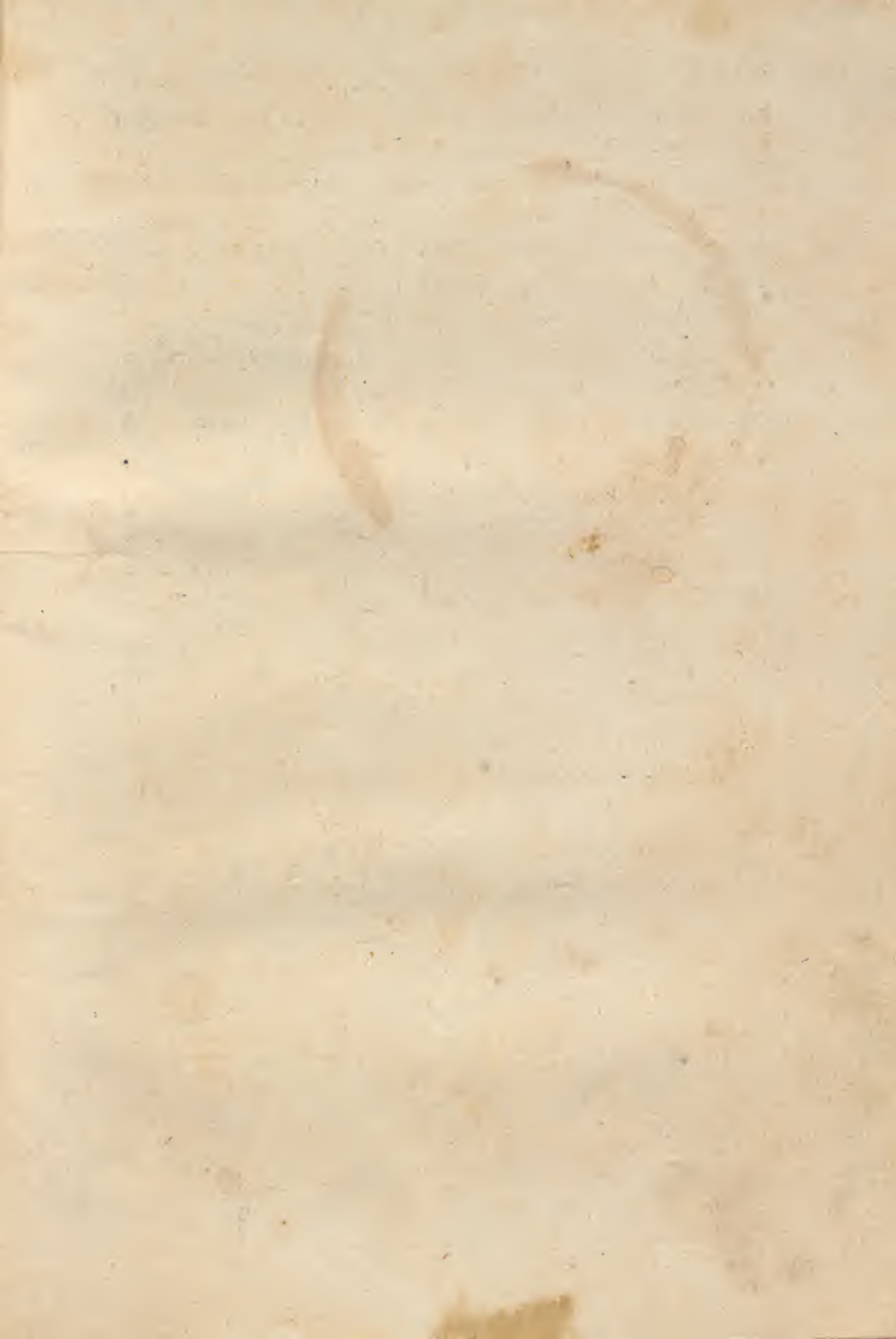
Hic autor ponit dubiū z satis ptz in textu. Nota ca-
lor in animali nō facit digestiōnē in quātum calor h
in quantum est bñ regulatū ab anima. et iō peccauit
tūt aliq̄ anq̄ dicētes q̄ in plaētis esset nutritio Et in
superiori pte esset ab igne z inferiori pte esset a terra.
hoc non valet. qz dicit aristoteles 2° de anima loq̄ si
sic esset tūc mixtum cito dissolueret. Quid enī cōtinēt
elemēta in mixto nisi animā. vñ anima est principiū
omnis actionis. Sz calor huc spūs sunt instrumēta. qz
sunt in virtute anime z nō in virtute sui ipsius

His vñs finem dictis impoñz z grates deo red-
damus q̄ nēm in hoc ope z in alijs illūiat intellectū. z
de obmissis peto veniā z auxiliū diuine grē a qua om-
nis sapientia orta est z vita etēna ad quam nos de-
ūs omnipotēs z gloriosus cuncte gubernās atq̄ reg-
nās pducāt. q̄ cū pte z spū scō viuit z regnat Et i quo
est summa. securitas tranquillitas iocunditas z sine
fine eternitas scōrum exstat omnium p̄finita secu-
la seculorū. A. M. E. R.

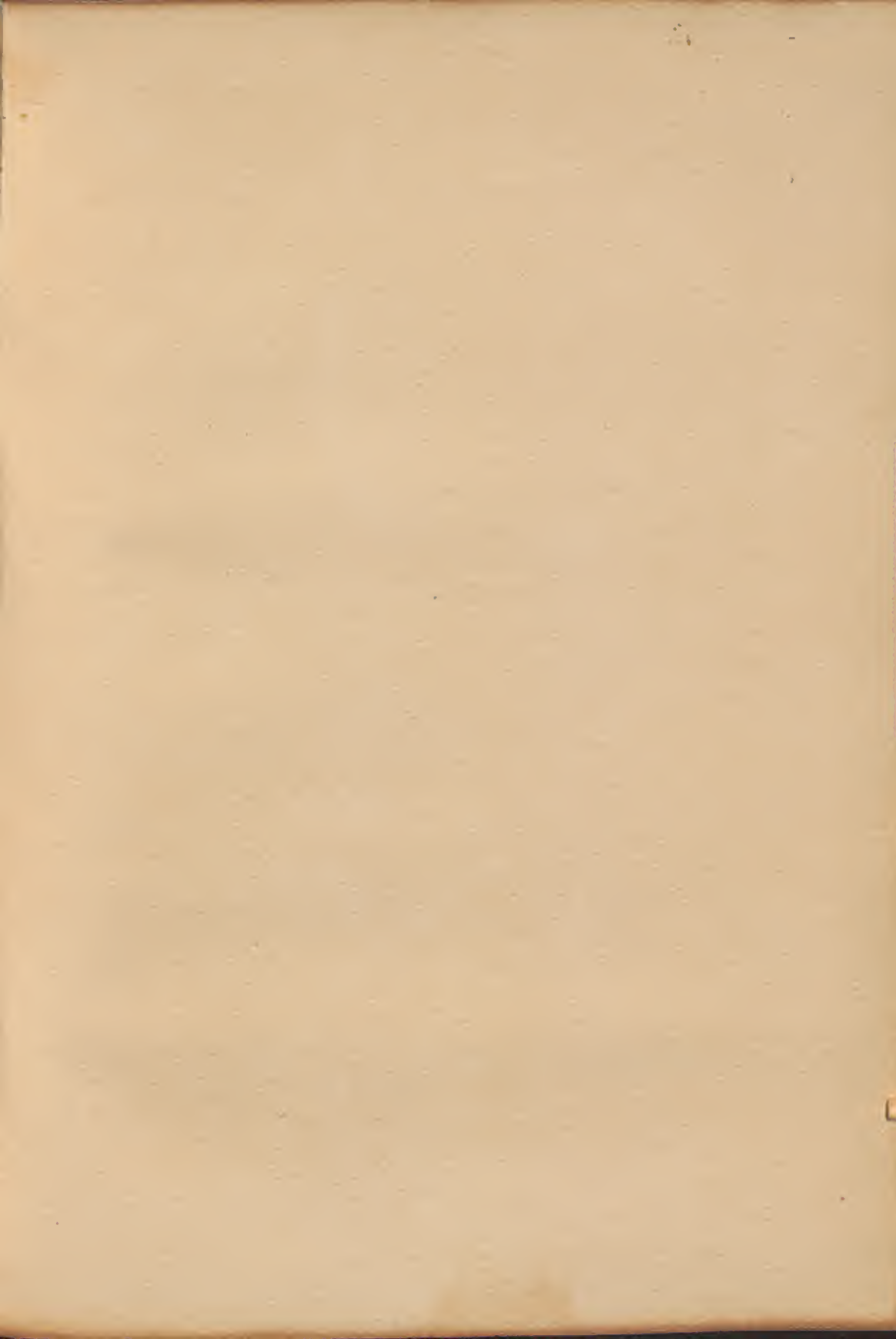
Finis hui⁹ tractatuli venerabilis Albeēti magni.

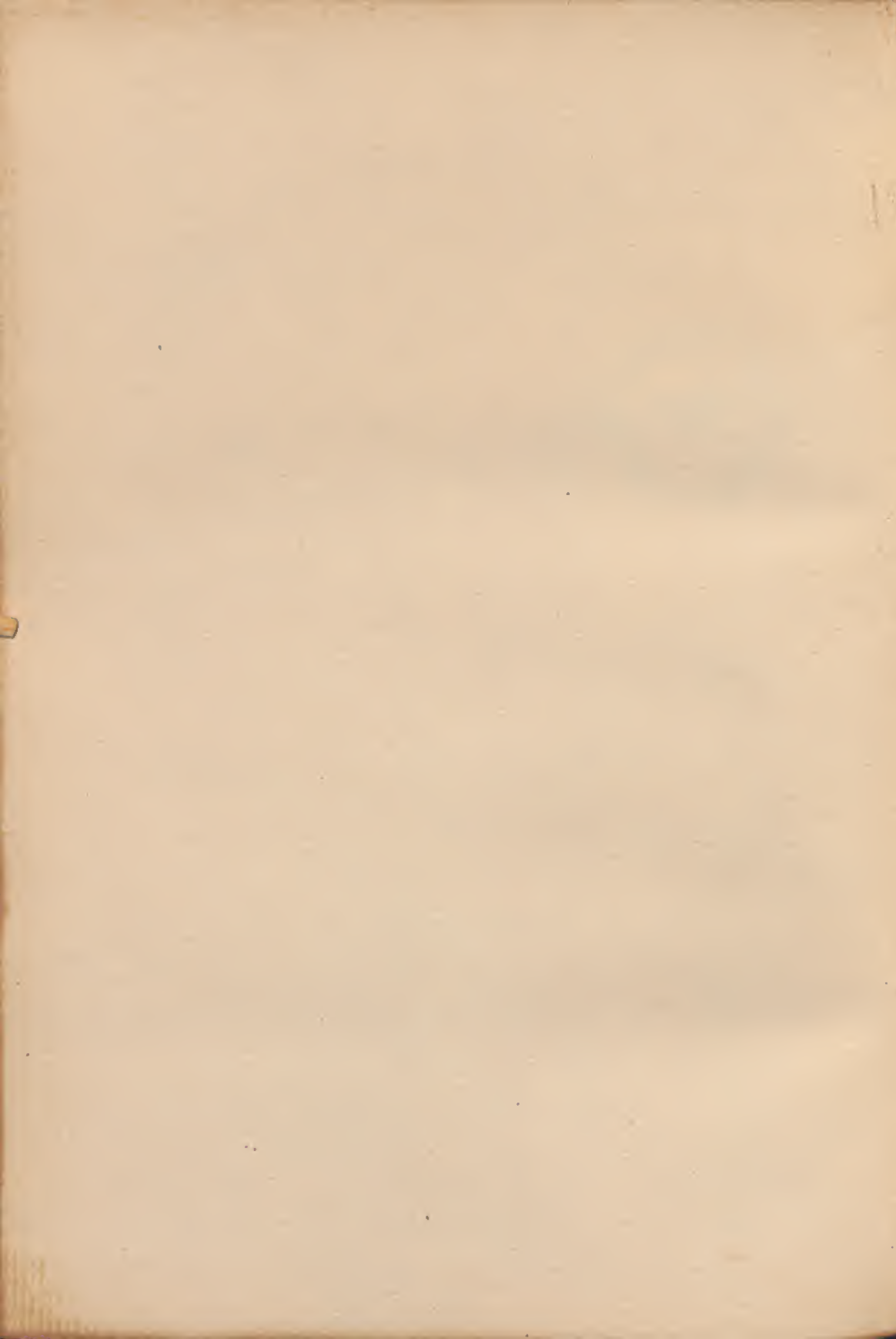
1481

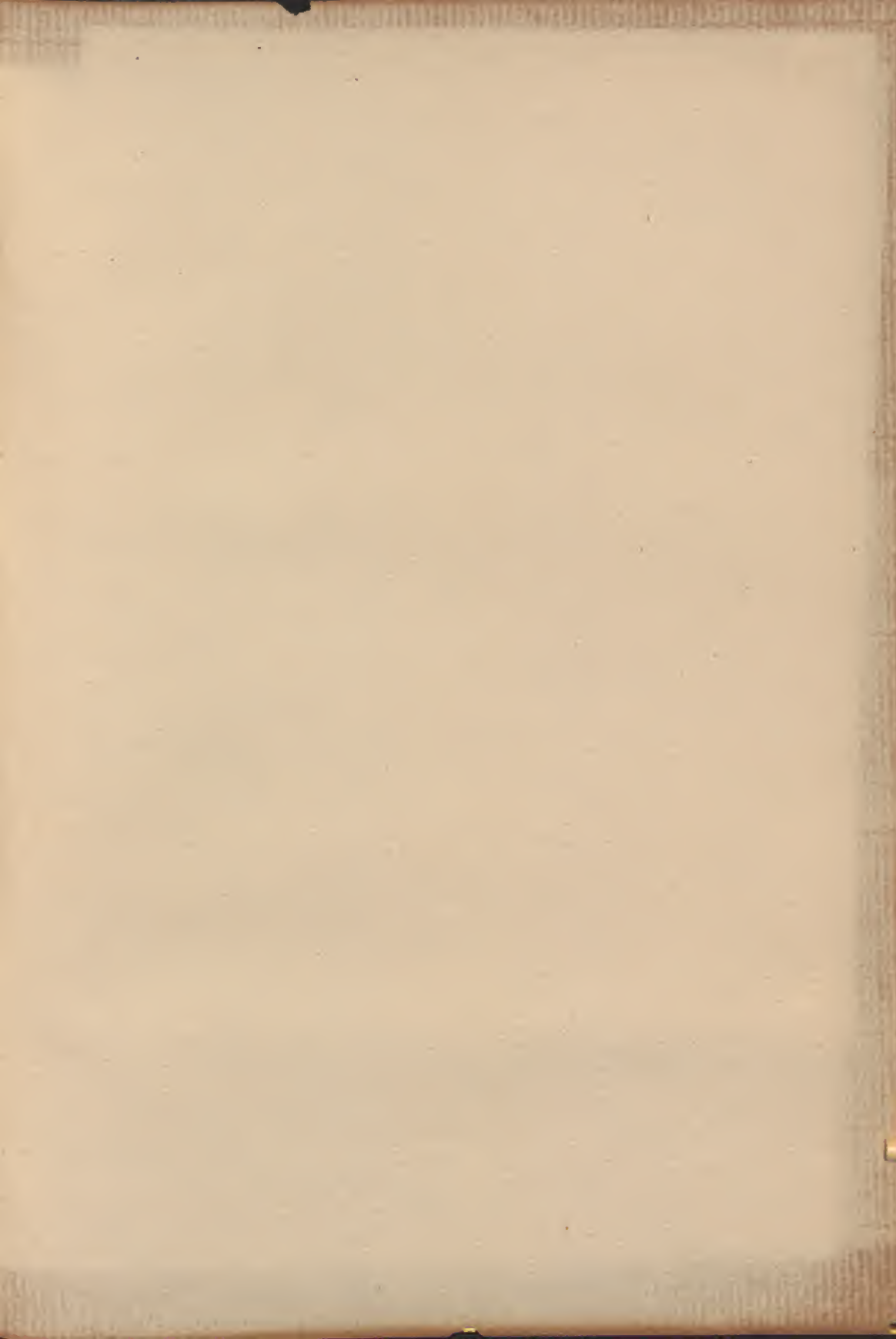
Anno incarnacōis. M. CCC. XXXI. p̄ns
opusculum cōsumatū est colonie

This page has been intentionally left blank.

3. **ALBERTUS MAGNUS**, O. P. *Secreta mulierum et virorum*, cum commento. Black letter. 32 lines. 44 leaves, first and last blank. With an interesting figured woodcut initial (the author [?] within the letter S) at the beginning. 4to. Dark green morocco, fillet border, back gilt (Zaehnsdorf). Cologne (Printer of Dialogus Salomonis et Marcolphi), 1481. See reproduction p. 4. *old* Fr. 2500.

Gesamtkatalog 722. Hain-Copinger 564. Voulliéme, Köln 45. Schreiber 3055. Not in Proctor, Pellechet, and Voulliéme Berlin, no copy in the British Museum, nor in U. S. A. according to Winship. Of extreme rarity like all the very few productions of this small and interesting Cologne press. Its books are all printed in the same type, a «florid semi-Gothic type; Dr. Voulliéme doubts the fact of its being a Cologne type at all; but the general appearance of the type justifies the retention of these books under Cologne, at least provisionally.» (Brit. Mus. Cat. I, p. 259.) Our Albertus Magnus, however, is the only one of the eight books belonging to this press which mentions the name of the city in the colophon: «...consummatum est colonie». A most curious circumstance must be pointed out in this connection: This word «colonie» is erased in our copy (but still somewhat legible) and inserted again by a later hand. According to photographs taken from the four other extant copies, we are able to ascertain that there are two more copies with «colonie» likewise erased, whereas the two others show the word intact. That fact may be due to prohibition or difficulty of sale of Cologne books in other cities, or, the printer, having

Tabit ph's pho
rū prīncps & .
ethicorū dō est
optimū eorū q
sunt in mūdo Et
mūdos sumit h
p emmib9 ten
tis in spira acti

3. **ALBERTUS MAGNUS**, O. P. *Secreta mulierum et virorum*, cum commento. Black letter. 32 lines. 44 leaves, first and last blank.

The book contains something of medical interest, e. g. in the chapters: De natura corporis humani. De phisicis. De toto homine, etc. The total output of this small Venetian press seems to have been less than about 14 books (cf. Haebler, Deutsche Buchdrucker im Ausland p. 107). No earlier example of the press recorded by Proctor. — Insignificant wormholes through the margins of the first and last leaves, two library stamps on the second leaf. Very good, tall copy.

